

www.e-rara.ch

Regvlæ Commvnes Societatis Iesv Commentariis Asceticis

Negrone, Giulio

**Mediolani, Ex typographeo Hered. Pacifici Pontij et Io: Bapt. Piccalei typograph.
Archiep**

Zentralbibliothek Zürich

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-141567>

Regula XXVI. communium.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

REGULA XXVI.

COMMVNIVM.

Extra tempora recreationi assignata, hac ratione Silentium seruandum est; ut nemo loquatur nisi obiter, & perpauca, aut de rebus necessarijs; praesertim in Ecclesia, Sacristia, & Refectorio: in Missa vero, concione, mensa, lectionibus, & disputationibus, si quid priuatim dicere necesse erit, breuissime & submissa voce suggeratur.

1
*Tract. de relig.
animi relaxa-
tione.*

*Ad reg. 29.
Summ.*

VAE sint tempora recreationi assignata docendum videtur propria atque accurata tractatione, ne longum hoc loco faciamus: ubi magis ad illustrandam, quam ad interpretandam regulam, de silentio proprie sumpto diligenter disputabitur: omisis ijs, quae spectant ad linguae custodiam, de quibus in Summario. Decem capita complectitur vniuersa disputatio. Primum habet, Quid sit silentium religiosum. Secundum, Id maxime proprium esse vitae religiosae. Tertium, In Societate nostra praecipi quidem hac regula; sed ut apparet, moderatur ad imitationem quarundam bene constitutarum Religionum. Quartum, Vsitatum quoque in religiosis esse familijs, ut certis quibusdam locis, statisque temporibus maius solito silentium ac religiosius obseruetur, ut in Oratorio atque cenaculo. Quintum, Praeter locos ac tempora in regula expressa, seruandum quam exactissime in alijs quibusdam locis ac temporibus, exemplo Sanctorum. Sexto, Inuestigabuntur radices, siue causae, tum etiam modi violationis tam salutaris regulae. Septimo, Deprehensis causis, demonstrabuntur mali fructus malarum radicum. Octauo, Ostendentur quoque salutare fructus Silentij, regulaeque seruatae diligenter. Nono, Proponuntur incitamenta nonnulla ad colendum & amandum silentium. Decimo ac postremo afferentur auxilia, quibus ad regulae obseruationem fulciamur.

2
*Gen. 1.7.
Chald paraph.*

Pro primo capite memoria est repetendum, singulari Dei beneficio solum hominem praeditum loquendi facultate, quemadmodum & Ratione: quam ob causam Chaldaeus paraphrastes, quae vulgaris interpres conuertit, *Et factus est homo in animam viuentem: reddidit, Et factus est homo in animam loquentem*; significans, ut opinor, loquendi uim hominis unius esse propriam; atque ubi ea resideret, inde rationem hand abesse. Deinde data

data est facultas hæc loquendi hominibus, vt inter se, quemadmodum nos inter ceteros monuit S. Basiliius, animi sui optata cogitataque communicarent: quod docui multis in oratione quadam adolescens. Postremo, est homo animal congregabile, societatis amicum, & amicitia contrahenda cupidum, quæ colloquio fit, alitur, & conseruatur; vt magni viri Aristoteles & M. Tullius docuerunt. Ex his necessario fit, vt homines instinctu naturæ ducantur, & vero etiam cogantur ad ferendos inter se mutuis congressionibus sermones varijs de rebus, & ad comunicandas per colloquia cogitationes, & cupiditates suas, non sine magna voluptate. Qua in re quia, vt obseruauit S. Antonius natura humana originali culpa valde vitiata est, potest homo infelix, atque infirmus à recto deflectens non tenere modum, quæ deficiendo, quæ excedendo: hoc est, interdum tacet, cum loqui par est: sæpe loquitur, cum tacere oportet. Atque hinc oritur necessitas cuiusdam virtutis moralis; quæ siue linguæ, siue loquendi facultatis immoderationem regat, & ad mediocritatem auream propriam virtutum omnium, tum incitando, tum cohibendo reducat: præscribatque homini quibus locis ac temporibus, quibus de rebus, quibusnam cum hominibus, & quatenus eum loqui oporteat; ne in extrema vitiosa, hinc taciturnitare, illinc loquacitate procurrat.

Hæc virtus, quam, quia caret nomine, libet sermonis, aut linguæ Moderatricem appellare, cognita est Philosophis. Nam Plutarchus Adolescentulos instituens, præcipit in primis, vt linguam cohibere doceantur; tum, quod silentium opportunum res est plena sapientiæ, & omni sermone præstantior; tum quod intemperantes lingua, maximæ calamitates exceperunt. Scripsit idem librum de Garrulitate vitanda; quæ vitium est alterum de duobus, in quod facillime mortales incauti præcipitant. Agellius item aduersus eandem loquacitatem multa colligit è sapientissimis poetis, Philosophisque clarissimis: linguam docet ex Hesiodo thesaurum esse optimum atque ingentem, & mensura dispensandum; eos, qui hoc vitio excedente laborant, homines in verba proiectos, vocari *Locutuleios, blaterones, linguaces*. Agnouerat hanc procliuuitatem ad loquendum Seneca qui dicebat; *Est quadam dulcedo sermonis, quæ irrepit & blanditur, & non aliter quàm ebrietas, aut amor secreta producit. Nemo quod audierit, tacebit & cetera*. Atque huic morbo hanc facit medicinam: *Nihil tamen æque proderit, quàm quiescere, & minimum cum alijs loqui, plurimum secum*. Innuat eandem virtutem Philo, cum ait: *Silentium, quo benemorati præferunt reuerentiam, esse quamdam facultatem dispensatricem loquendi temporum*. Significat pariter Scriptura: in qua Salomon distinguit *Tempus tacendi, & tempus loquendi*: Prophetas penitet modo tacuisse, modo locutos esse: moderationis frenum linguæ iniiciunt Apostoli. Sancti Patres eruditi sacra Scriptura, tamquam magistra, nihil magis suadent in moribus sanandis, quàm hunc loquendi modum: de quo non hic plura dico, quoniam in commentario Summarij multa cumulaui.

Laudabilis est hæc virtus moralis linguæ moderatrix, & optanda vehementer, non homini modo, vt homo est, sed etiam vt Christianus est: at non ea satis est viro Religioso nitenti ad perfectionem: proinde non ea contenti Maiores nostri, duces ac magistri Religiosorum; expetentes in nobis omnibus aliam virtutem nobiliorem heroicæ similem, linguæ

S. Basil. hom. in
Attende tibi.
Iul. Nigron.
orat. 1. n. 30. &
seq.
Ar. 1.9. eth. c. 9.
1. 1. politic. c. 2.
Cic. 1. 1. offic.

S. Anton. ep. 1.

Plut. 1. de educ.

Idem 1. de Garrul.
Agell. 1. 1. c. 15.

L. Sen. ep. 109.

Philo 1. de cons. linguar.
Eccl. 3. 7.

Alb. Parad.
an. c. 31.

Psal. 38. 1.

sermonisque moderatricem perfectione modo; quam vſitato vetuſtoque vocabulo *Silentium* appellamus. Hanc Albertus Magnus definire videtur: cum ait: *Taciturnitas vera & perfecta eſt, non ſolum moderari linguam à verbis illicitis, ſed etiam ab vtilibus & licitis, iuxta illud: Obmutui & humiliatus ſum, & ſilui à bonis.* Ex quibus verbis colligo breuiorem hanc deſcriptionem religioſi ſilentij: *Eſt taciturnitas moderans linguam, etiam in bonis iuxta regulam.*

§

Hoc autem Religioſum ſilentium cum philoſophico ac morali conuenit, quia vtrumque eſt intra virtutis gyrum: ab eo quoque differt, quia noſtrum eminet perfectione. Conuenit primum, quod licet per taciturnitatem definiatur tamquam per genus, tamen in mediocritate quadam eſt inter duo extrema, vt ceteræ virtutes. Nam non modo peccabit apud nos, qui tempore non permiſſo ſine neceſſitate loquatur: ſed etiam, qui tempore honeſtæ recreationis mutus ac taciturnus plane inter loquentes de ſpiritualibus rebus cum iucunditate, reſidebit tamquam ſtipes ac truncus: vel qui non reſpondebit paucis verbis interroganti fratri de re neceſſaria. Quare extrema vitioſa ſunt, hinc locutio nō neceſſaria uetita lege Religionis, qua irreligioſa garrulitas dici poteſt: illinc nimia taciturnitas, à regula item vel tacite, vel expreſſe reprehenda, quæ ſtupor, & immanitas poterit nuncupari. Suffragantur mihi ſancti Patres, qui diſſerentes de moderatione loquendi ac de ſilentio, in quo mediocritatem requirunt, videntur ſæpe loqui de ſilentio religioſo; præſertim cum Religioſi ſunt, qui diſputant, aut cum ſtudioſis perfectionis diſſerunt. Inter hos Bernardus in tractatu de paſſione Domini pertractans illud psalmi, *Pone Domine, cuſtodiam ori meo* &c. ubi dixiſſet os noſtrum eſſe oſtium cordis modo claudendum, modo aperiendum, pro duplici tempore tacendi & loquendi, concludit: *Nec minus peccat is, qui verbum ſubtrahit in tempore opportuno; quam qui praua loquendo, alios ſcandalizat.* Daniel apud

S. Bern. tr. de
paſſ. Do. c. 26.
Pſ. 140. 3.

Cass. coll. 4. c.
20.

Ar. l. 4. Et. c. 1
Epiſt. apud
Stob. ſer. 130.
S. Naz. or. 29
init.

Plur. l. de educ.

S. Amb. l. 1. off.

c. 7.

S. Bern. l. de ord.

vita.

S. Naz. orat. 2.

n. 8.

Car. l. 1. diſt. 12

Casſianum ſpeciem quamdam ſuperbiæ agnoſcit: *Quæ grauitatem ementita taciturnitate congaudet.* Ponitur autem in definitione *Taciturnitas*, quia hæc virtus, heroicæ moris, vergit magis ad hoc tacendi extremum, quam ad contrarium loquendi. Similis Humilitati in appetitione honoris, quæ in repudiationem honorum tota propendet; nec non Liberalitati, quæ magis in dando, quam in accipiendo poſita eſt, vt Ariſtoteles docuit. Propendet autem ad tacendum potius, quam ad loquendum, vt occurrat tamquam medicamentum humanæ infirmitati, quam *γλωσσολιαν* nuncupat S. Gregorius Nazianzenus, hoc eſt puriginem, ſiue inſaniam linguæ, quæ multo ſapius loquendo, quam tacendo prolabitur in calamitates, errores, & peccata: quod Epiſtetus, Plutarchus, S. Ambroſius, idem Nazianzenus, ac S. Bernardus animaduertunt, & experientia quotidiana nouit ac ſaretur illo verſu propemodum vero, ex dicto Simonidis à Dionyſio Carone conſtato: *Qui loquitur non ſapit, qui ſapit non loquitur.*

Nam nulli taciſſe nocet, nocet eſſe locutum. Deinde conuenit in eo, quod medium huius noſtri ſilentij ſuam quoque latitudinem habet, vt quodlibet virtutis medium. Non eſt in puncto indiuiduo poſita mediocritas. Nam primum non eadem eſt plane ratio in ſingulis religioſis Ordinibus. Strictius ſilentium eſt in Ordine Cartuſianorum, qui raro conueniunt ad colloquendum, & grauioribus pœ-

nis continetur, quàm vel in Ordine Prædicatorum, vel in nostro, in quo quotidie hora certa in locum spirituali colloquio depuratum congregamur. Deinde in Ordine nostro latitudinem quamdam mediocritas habet, in qua potest prudentia religiosa excurrere. Non enim singula res necessaria, de quibus loqui fas est, à regula definiuntur: neque illa pauca verba, quæ in re necessaria usurpari possunt, à regula numerata sunt, atque dimensa. Quamobrem in ijs naturalis prudentia, religiosa perfectionis imbuta studio, poterit non nihil arbitrium exercere suum atque iudicium, plura vel pauciora verba, his, vel illis necessarijs existimatis rebus adhibendo.

7 Differunt autem ab eadem philosophica virtute dupliciter. Primo quidem, quòd in illa vir prudens, ut loquitur Aristoteles, hoc est propria prudentia mediocritatem præscribit, definiens quid, quantum, quando secundum rectam rationem loquendum sit. Sed in nostro silentio, regula cuiuscumque Ordinis religiosi vicem gerit Rationis & prudentia. Nam regula nostra, exempli gratia, decernit locum tempusque silentij; personas quasdam & res excludit: & in hac re maxime vera est sanctorum Patrum doctrina, Prudentiam Superiorum esse oportere præcipientium: subditorum vero obtemperantium, simplicitatem obedientia, quæ minime iudicat iussa Maiorum, aut regulam discutit approbatam; aut rationem exigit præcepti.

8 Alterum discrimen maximi momenti, est in eo, quòd moralis illa mediocritas de quibuscumque rebus licitis loqui potest, salva virtutis ratione, quotiescumque id recta ratio prudentiaque præscriperit. At silentio religioso multa sunt licita interdicta, quæ non potest effari Religiosus nisi permissu Maiorum; vel quia loquendi tempus non est; vel quia locus silentio deputatus; quod exemplo declaratur. Licitum est philosophis inter cœnandum loqui, decore personatum omniumque circumstantiarum servato, de rebus licitis, sic ut conviviunt sine colloquio nihil à præsepe distare videatur, ut alicubi docuimus. At in mensa Religiosorum loqui fas non est, ut multis probabitur; quamvis quæ dicerentur, alias nullo iure vetarentur. Itaque licita ex genere suo, tunc illicita fiunt, quia religiosa lege eo tempore ac loco proferri prohibentur. Ex quo colligimus hoc silentio includi taciturnitatem à multis utilibus ac licitis, ut dixit Albertus; quæ non alia lege superiore coacti proferre debeamus. Ita sentiunt Theologi post Albertum. Ioannes Gerson: Taciturnitas tenetur, id est Silentium, cum quis ab otiosis, & interdum etiam à licitis linguam suam refrenat. Petrus Sutor: Licita, bona non sunt in silentio religioso, quia interdicta, si non adsit facultas. Ioannes de Indagine: Quandoque propter gravitatis maturitatem, & disciplinam religiosam, à bonis est silendum. Ioannes Trithemius monet etiam amore silentij cum Psalmista Interdum à bonis esse silendum.

9 Antiquiores magistri monachorum ideam sentiunt. Instructor Damasceni tironis. Silentium cum intelligentia exerce. Nam hoc scio, non nostrorum dumtaxat philosophorum esse præceptum. Et post mentionem Pythagoræ: Ne putes; inquit, bonum esse, bona intempestive loqui. & ad hoc te inducat David dicens; Quia filii à bonis. Hunc psalmi locum expendens S. Benedictus: Hic ostendit Propheta, si a bonis eloquijs interdum propter taciturnitatem debet taceri: quanto magis a malis verbis, propter penam peccati debet cessare. Ergo quævis de bonis & san-

Ar. 1. 2. et 3.

Tract. de conu.
raro ad eundis
&c.Gerst. 3. in Al
phab. amoris.
c. 6. Sutor. l. 2.
de vita Cart.
tr. 4. c. 8. Io. de
Indag. l. 1. de
exer. Car. c. 24.
Io Trith. in c. 4.
reg. S. Be. §. 28.
Vita Damasc.
c. 17.Psal. 38. 3.
S. Ben. in reg.
c. 6.

*Smarag. in e. 6.
reg. S. Ben.
S. Basil. c. 71.
reg. Ruff.*

10

Etis ad edificationem eloquijs, perfectis discipulis propter taciturnitatis grauitatem rara loquendi concedatur licentia &c. Smaragdus in eum Benedicti locum: Qui ergo taciturnitatis virtutem veraciter amat, necesse est, vt ad tempus etiam à bonis locutionibus taceat, ut uirtutes ceteras ad tempus tacendo nutriat; quas nutritas iterum tempore congruo sapienter proferat. Neque hunc locum præterijt Sanctus Basilius, de silentio differens.

*S. Cyril. Alex.
l. 12. in Jo. c. 21
2. Reg. 16. 6.*

Et quoniam à tam multis doctoribus tum antiquis, tum nouis assertur hic psalmi locus ad probationem conclusionis positus; In religioso silentio nonnumquam esse continendum sermonem licitorum: vtile duxi demonstrare sensum huius loci proprium ac germanum hunc esse: Dauidem à bonis ac licitis dicendis abstinuisse; propter eos, qui, *Silui à bonis*, interpretantur, *Silui à malis*, per Euphemiam more Scripturæ, quæ sæpe benedicere vsurpat, pro maledicere, quasi diceret, cum peccator confisteret aduersum me conuiciando, non illi pariter maledixi. Nitunturque auctoritate S. Cyrilli Alexandrini sic locum de Christo interpretantis. Theodoretus, quem alij communiter sequuntur, intelligi putat à Dauide, per Peccatorem, Semei illum, qui fugienti Absalonem regi maledixit. Significat ergo Dauid maledicente Semei, posuisse ori suo custodiam. Declaransque qualem, subdit: *Obmutui*, nihil respondendo: & *humiliatus sum*, quia humiliter pertuli conuitia, quæ ille iaciebat in me tamquam à Domino iussus; Et *silui à bonis*; non illi dixi, quæ potuisssem bona, vel monendo, vel corripiendo, vel reprehendendo, quæ omnia mihi licita fuissent. Confirmat S. Hieronymi interpretatio ex Hebræico, *Obmutui*, silentio tacui de bono. Consonat LXX. Et *silui ex bonis*; fauet Chaldaica versio: *Obmutui*, tacui, & cessavi à verbis legis; quæ vere bona sunt: Accedunt Patres: Origenes:

Orig. in ps. 38.

S. Aug. ibid.

*Ruff. ibid.
Genebr. ibid.*

*Non dixit, & silui tantummodo, sed à bonis silui: in quo ostendit, quod cum sint in me bona, & edoctus atque institutus sim bonis dogmatibus atque disciplinis, & possim etiam ceteros docere, quæ bona sunt: tamen in eo tempore, quo peccator affuit aduersum me, conuiuiusque laceffit ac iurgijs, ego etiam bona verba mea cohibeo ac reprimō. S. Augustinus: Dum nimis timeo, ne loquar aliqua mala, tacui à bonis. Vnde rationem habes silendi à bonis nobis accommodatam, quam tradidit etiam Ruffinus dicens: *Silui etiam à bonis, vt non delinqueret in malis*. Bene ergo ex recentioribus Genebrardus: *Cum à bonis verbis me continui, ne calamitatis & mali aliquid effunderem contra decorum*. Dixi rationem hanc Prophetæ nobis conuenire. Nam eadem videtur causa statuendi silentij religiosi tam stricti, vt etiam multa bona ac licita colloquia excludat. Præclara enim est Clementis Alexandrini sententia à Paulo deriuata; *Cito adducuntur vt ea faciant, quæ non licet, qui faciunt omnia, quæ licet*. Quod ergo fecit Dauid irritatus à Semei, qui tacuit à bonis: faciamus & nos à regula inuitati, & coacti.*

*Clem. l. 2. pad.
c. 1.
1. Cor. 10.*

11

*Gilleb. Abb.
ser. 7. in Cant.
Iacob. 1. 26.*

Hoc igitur ita descriptum ac declaratum silentium, est adeo probatum, receptum, obseruatum ab omnibus Religiosis, per omnes etates ab ipsa antiquitate, vt eorum opinione ad essentialia religiosa vitæ proxime accedat. Vnde illud Gilleberti Abbatis, *Monachorum est, non colloquium, sed silentium*. Hoc sex rationibus comprobabitur. Ac primum ex sacra Scriptura. Habet Iacobus Apostolus de moderatione linguæ præclaram sane sententiam; *Si quis autem putat se Religiosum esse, non refrenans linguam suam, sed seducens cor suum, huius yana est religio*. Non equidem ex meo sensu de

de religioso silentio locum hunc auderem interpretari. Nam Glossa religionem, exponit Christianam; & Religiosum, perfectum Christianum; quem Titelmanus, verum Dei cultorem appellat; sicut & illam Caietanus, religiositatem; & voces Græcæ ὁρῶντες. & ὁρῶνται non sumuntur pro statu regularium Christianorum, sed pro religione omnibus communi; quod confirmatur ex sequentibus, ubi fit sermo de religione munda, quæ opera misericordiæ exercet, quod non convenit Religiosis contemplativis. Syriaca quoque interpretatio habet, *Obsequium*, & servire Deo, quæ omnibus Christianis conveniunt. Itaque germanus sensus ex Beda videtur esse; Non fore Christianos perfectos eos, qui peccata linguæ non vitarint. Verum à grauib. viris produci video ad regularium silentium probandum, quales sunt Thomas Cantipratanus Ordinis Prædicatorum, Vmbertus quintus magister generalis eiusdem Ordinis, atque ex eo Turrecremata Cardinalis. Accedit præterea auctor regulæ monacharum, quæ S. Hieronymo tribuitur, qui, quisquis ille fuerit, Iacobi testimonio firmat regulare silentium. Denique Ambrosius Catharinus Ordinis Prædicatorum & Episcopus, observat haberi Græce in eo loco *ἡ σιωπή*, id est in vobis; & elicit hunc sensum, Si quis est inter vos Christianus, qui maiora opera pietatis profiteatur, quales sunt, qui renunciaverunt omnibus, quæ possident; & confirmat ex verbis sequentibus, *Et immaculatu n se custodire ab hoc sæculo*: quod fieri asserit per vota monastica; tum concludit horum vanam reddi in cultu externo religionem, si regulare silentium non servent. Posset, retenta nostra editione, sumi argumentum à minore hoc modo: Si aliquo modo vana est religio eius, qui non refrenat linguam suam à letalibus culpis, eo sensu, quo idem Apostolus dixit, *Quicumque autem totam legem servauerit, offendat autem in vno, factus est omnium reus*; quia gratia diuina priuatur; & addicitur æternæ pœnæ; ita multo magis reddit vanum aliqua ratione statum religiosum suumque Ordinem, qui non freno silentij regularis cohibet linguam suam; quia garrulitate sua decorem eius, quod in se est, imminuit, ac violat perfectionem; & per eam occasionem otiosa verba profert, & alia quæ maculant loquentis animam; eaque fœdata, familia illa quoque conspurcatur, cuius est membrum, hic silentij religiosi violator. Alia Scripturæ testimonia silentio nostro accommodat Thomas Cantipratanus, quæ lectori inspicienda relinquo.

Glossa ibid.
Fran. Titelm.
ibid.
Caiet ibid.

Syriaca versio.
Beda Iac. 1.

Th. Cantipr. 1.
2. apum. c. 13.
Vmbert. 1. 2. in-
stit. p. 3. c. 3. p. 5
Turrecr. tr. 57
in reg. B. Ben.
S. Hier. reg. mo-
nachar. c. 22.
Amb. Cathar.
in Iac. 1.

Iac. 2. 10.

Th. Cantipr. 1.
2. Apum. c. 13.

Philo. 1. de vi-
ta contempl.
S. Hier. ep. 22.
ad Eustoch.
Infra. n. 30.
Pallad. hist.
Laus. 9. 48.

S. Chrys. hom.
14. in 1. Tim.
Cass. 2. 6. 13.

12. Secunda ratio, qua probatur Silentium ad regularem statum summo-
pere pertinere, ducitur ex antiquissima traditione. Servabatur apud
Therapeutas in conuiuiis, & post. Et sciscitanti, *Quid tum postea quam
conuiuii ordine suo discumbentibus adstiterunt ministri parati ad obsequium? nulla
ne sequitur compositio? Immo silentium maius*, inquit Philo, quam antea, ita ut
ne mittere quidem liceat, aut respirare vehementius. Cœnobitæ ab Hieronymo
nostræ memoriæ proditi seruabant silentium in mensa, & in exhortatio-
ne, ut ex verbis postea recitandis planum fiet. Palladius tradit se vi-
disse Ammonem patrem ter mille monachorum Tabennensiotarum, qui
tantum exercebant silentium, ut adeuntes illud cœnobium, sibi videren-
tur esse in solitudine. S. Chrysostomus in commendatione monachorū,
ponit altam quietem ac silentium in eorum monasterio. Cassianus de
suis Aegyptijs, inter quos erant Tabennensiotæ in Tabenna insula Nili

à S. Pachomio locati: Finitis itaque psalmis, & quotidiana congregatione, sicuti supra memorauimus, absoluta; nullus eorum vel ad modicum subsistere, aut sermocinari audeat cum altero. Postea: Quod ita expleat, (officium & opus) foras egressi, ut nulla inter eos sermocinatio penitus conferatur. Et Non solum conspirationi noxia, vel consilijs prauis, sed nec otiosis quidem colloquijs ullam copiam, vel tempus impertiat. Tum subiicit pœnam, qua uiolatores disciplinæ in hac regula mutantur, quod etiam alio loco facit. Apud Basilium in pœnis (si tamen Basilus est Magnus) fit mentio quorundam, qui silentio seruando inuigilabant, silentiumque imperabant. Silentarios aliqui vocant. Si quis, inquit, inuentus fuerit loqui per cellas, exceptis his, qui faciunt ipsas, aut his, qui quietem ac silentium imperant, careat benedictione. Postea iterum de silentio in ægrotorum cœnatione agens, excipit eos, qui silentium imperant. Magister Ioannis Damasceni inter axiomata prima vitæ religiosæ, quæ illi tradidit in ingressu probationis est hoc: *Silentium cum intelligentia exerce.* S. Bernardi aucto seruabatur inter monachos Cistercienses. Nam in quodam sermone hortans suos, ut dent fratribus bona consilia, sibi obijcit nomine monachorum: *Quod ego consilium dabo fratri, cui nec unum quidem verbum dicere fas est absque licentia?* Item seruabatur apud Cluniacenses. Cum enim à quibusdam Cisterciensibus fuissent accusati, quod inter eos iunior non peteret à seniore benedicti iuxta regulam S. Benedicti: respondet Petrus tunc caput illius congregationis: *In locis silentio destinatis, peti ipsa corporis inclinatione, ut silentium seruetur.* Et eadem ætate Hugo Victorinus tradit esse loca quædam, in quibus perpetuum silentium seruandum est. Sequenti sæculo Innocentius III. in monachorum reformatione reuocans antiquam consuetudinem legemque silentij, statuit hæc in ius canonicum relata. *In oratorio vero, refectorio, & dormitorio continuum semper silentium obseruetur, in claustro quoque certis horis & locis secundum antiquam consuetudinem laudabiliter obseruatam.* Denique de S. Francisco ita Bonauentura: *Euangelicum à fratribus volebat obseruari silentium; ut videlicet ab omni verbo otioso omni tempore abstinerent sollicite: tamquam reddituri in die iudicij de huiusmodi rationem: sed & si quem inuenisset fratrem verbis assuetum inanibus, acriter arguebat.* Corroborant hæc eandem rationem, quæcumque testimonia veterum patrum in hac tractatione de silentio profertur, quæ multa sunt. Atque hæc traditionem, quam antiquissimam dixi, putauerim Apostolicam esse. Nam cum mens nostra retro per sæcula præterita respiciens ac recurrens videt silentium in Religiosorum Ordinibus ab vniuersali Ecclesia receptum; nec in vllum incidit tempus, quo reperjatur introductum de nouo, sed omni memoria deprehenditur antiquius; & ipsos Therapeutas, qui eius assidui cultores erant, Apostolorum discipulos fuisse; ad Apostolos religiosum silentium referre debet, & vero etiam ad Christum eorum magistrum, & vitæ religiosæ conditorem. Etenim regula optima est S. Augustini dicentis: *Illa consuetudo quam etiam tunc homines sursum versus aspicientes non videbant à posterioribus inslitutum, recte ab Apostolis tradita creditur.* Et post addens Ecclesiæ usum sic reperit regulam: *Quod vniuersa tenet Ecclesia, nec concilijs institutum, sed semper reuerentum est, non nisi auctoritate Apostolica traditum rectissime creditur.*

Tertia ratio petitur à diuinis reuelationibus silentium Religioso, vel præcipientibus, vel collaudantibus. Refertur à multis auctoribus vox

Idem l. 4. c. 16.
S. Basil. in pœ-
nit. n. 33. 43.

Io. Pat. Ierosol.
in vit. Damas.
c. 17.
S. Ber. ser. 3.
de aduentu.

Petr. Clun. l. 5.
ep. 28. ad Bern.
resp. 13.
Hugol. de in-
stit. nouit. c. 15.

c. cum ad mo-
nast. de statu
monach. §. in
oratorio.
S. Bon. in vita
B. Fran. c. 5.

S. Ang. l. 4. de
hapt. cōtra Do-
nar. c. 6. & ca.
24.

Artenio audita, quæ duplex fuit: primo quidem in aula Theodosii, qua inde fugere inebatur, si saluus esse vellet, de qua in tractatu de Aula fuit. Vox altera illi facta est iam ab aula digressio, qua silentium illi commendabatur. Etenim querenti à Deo, quam ratione proficeret ad salutem, vox illi insonuit hæc: *Fuge, tace, quiesce; hæc sunt principia salutis; vel hæc sunt radices non peccandi*. Ita tradunt S. Ephram, Euagrius, & Pelagius Diaconus. Fulcitur hæc ratio quoque ex eo, quod Angelus tradidisse dicitur S. Pachomio regulam, ut docui in commentario tituli regularum. Nam inter cetera complectitur illa regula multis in locis silentium regulare.

Glycas annal. par. 4.
Tract. de Aula fuga.
S. Ephr. t. 2. in apophthegm.
Vita paer. p. 2. c. 18. & 36.
Pelag. diac. l. 2. apophtheg. spir.
Tit. p. 1. n. 24.

14 Quarta ratio sumitur ab Institutoribus familiarum religiosarum, & cœnobiatorum conditoribus, qui silentium aliquod, tametsi non omnes plane idem, suis vel indicunt, vel præscribunt, vel etiam ab iisdem, pœnis non lenibus exigunt. S. Pachomius cum in alijs locis, tum vero in principio de hac re sic habet. *Si acciderit ut psallendi tempore, vel orandi, aut in meditationis aliquis loquatur, aut rideat, soluat cingulum, & inclinata cervice manibus ad inferiora depressis stabit ante altare, & à Principe monasterij increpabitur*. S. Augustinus requirit in regula sua silentium certis temporibus, ut refectorijs. Et Prædicatorum Ordo, qui regulam Augustini complexus est ita statuit. *Silentium fratres nostri teneant in claustro, dormitorio, in cellis, in refectorio, & in oratorio fratrum; nisi forte silenter aliquid loquantur, non tamen oratione perfecta. Alibi tamen loqui poterunt de licentia speciali*. In declarationibus: *Declaramus quod in claustro, dormitorio, in cellis, in refectorio, & oratorio; Fratres continuum debent tenere silentium; nec in prædictis locis debet dispensare Prelatus cum Fratribus, ut silentium frangant*. S. Benedictus caput integrum scribit in regula de silentio, cuius verba retuli. Quem in locum Camaldulenses eius discipuli: *Prælati præcipiunt, ut cum omni diligentia inuiolabiliter custodiri faciant silentium in omnibus locis ac temporibus iuxta regulæ tenorem*. S. Isidorus Hispalensis in mensa præcipit, & in choro silentium. B. Petrus Damiani sic in sua regula describit sui monasterij silentium. *In cellulis continuum tenetur, sicut re vera in oratorio ex more silentium; nec permittitur, ut aliquis illic vel pro confessione loquatur; pro qua facienda mittit ad Ecclesiam*. Quid S. Bruno Cartusianorum Parens in Ordine à se instituto de silentio sanxerit colligimus ex decretis & Petro Sutore. In illis ita habetur. *Silentium ubique; sed maxime in Ecclesia, capitulo, refectorio, claustro, rasura strictius seruare debemus*. Hic vero tradit Silentij fractorem disciplina puniri; & violare assuetum affici pœna graviori. S. Franciscus cœnobiū sui Ordinis primum, & præ ceteris dilectum instituens ad Ecclesiam S. Mariæ de portuncula religiosi legibus dicebat; *Volo seruari in hoc loco perpetuum silentium; & loquantur, si loquendum erit, tantum cum Superioribus, & inter se permisi Superiorum; nec loquantur cum secularibus; neque cum fratribus peregrinis*; Regula S. Trinitatis ab Innocentio III. probata. *Silentium semper obseruent in Ecclesia sua semper in refectorio semper in dormitorio; de necessarijs tamen liceat loqui in alijs temporibus apertis, remissa voce, humiliter & honeste*. Quid alii Religiosi statuerint, ex hoc toto commentario facile lector docebitur.

S. Pachom. reg. m. 1.
S. Aug. reg. c. 7. Prædic. const. d. 1. c. 12. §. 1. Prædic. declar. loco cit. lit. a.

S. Ben. c. 6. reg. n. 1.
Supran. 9.
Camald. l. 1. constit. c. 6. 42.
S. Isid. Hispal. reg. c. 9. & 17.
B. Petr. Dam. in regula.
Cart. p. 2. stat. c. 14. n. 9.
Petr. Sutor. l. 2. de vita Carta. tr. 4. c. 8.
Chr. S. Franc. l. 2. c. 16.

Innoc. 3. l. 1. epi ad lo. min. S. Trin.

15 Quinta ratio conficitur ex elogijs & laudibus, quæ silentio tribuuntur à veteribus patribus, & recentibus doctoribus. Pauculos flores collegi, non fascies; tum ne nimius essem; tum quod meræ ac veræ sunt laudes,

S. Ambr. l. 1.
offic. c. 7.
Clim. gr. 11.

Thalass. Heca
1. n. 66.
B. Antiochus
hom. 103.
S. Bern. serm. 2
de mur. aqua.
Smaragd. in c.
6. reg. S. Bern.
Gers. t. 2. lib. 4.
quaest. q. 1.
Camald. l. 1.
const. c. 6.
Can. reg. S. Sal
nat. c. 13. const.
n. 1.

P. 3. c. 1. §. 4.

Supra. n. 15.
S. Bern. reg. c. 7.
gr. 9.
S. Ambr. l. 1.
offic. c. 18.

Ps. 38. 3.

Ruff. in ps. 38.

S. Cyrill. Alex.
l. 12. in Jo. c. 21
Cass. coll. 4. c.
20.
S. Bern. l. de
ord. vite.

des, quæ dicentur de fructibus utilitatibusq. silētii. S. Ambrosius inueni-
Psalmum 38. ait; *Silendi patientiam, & opportunitatem loquendi, & contemptum*
diuitiarum, maxima virtutum fundamenta esse. Io. Climacus; *Taciturnitas in co-*
gitatione mater est orationis, captiuitatis reuocatio, ignis diuini amoris obseruatio, co-
gitationum diligens inspectio specula hostium, carcer luctus, lacrymarum amica, me-
moria mortis operatrix, suppliciorum pictor, iudicii indagatrix, sagax maioris submi-
nistratrix, inimica fiducia, quietis coniux, ambitiosa doctrinæ aduersatrix, scientiæ ad-
iectio, speculationis opifex, secretus in Deum profectus, occultus ascensus. Thalass-
sius: *Silentium & preces maxima virtutum arma sunt.* B. Antiochus: *Silentium igitur*
tanto cum splendeat decore, mater iure censetur virtutum monachorum. S. Bern-
nardus differens de sex hydriis moraliter ac religiose, infert necessariā
esse vnam ex illis ad eluenda linguæ peccata, his verbis: *Pro his omnibus*
 necessaria est hydria quinta: Silentium scilicet custos Religionis, & in quo est fortitu-
do nostra. Smaragdus: *Taciturnitas virtus est humilitatis; indicium grauitatis, nu-*
trix virtutum, custos animarum. Ioannes Gerson Theologus ætatis suæ ma-
ximus: *Et clarum est experientia docente, quod ubi censura silentij seruatur arctius,*
ibi religio viget laudabili s. ac perfectius. Camaldulenses: *Nihil Dei famulis*
commendabilius, Silentio, quod ad externas attinet ceremonias. Canonici regu-
lares. S. Saluatoris de eodem silentio: *Religionis decus; & præcipua quietis*
mentis custodia.

16 Tertium sequitur caput, quo explicatur Silentium à Societate nostra
præceptum, idque moderatum, imitatione Ordinum antiquiorum. B. P.
Ignatius tot sanctorum ac veterum magistrorum religiosæ vitæ, quos re-
censui, vestigia sequens, voluit in Societate Silentium aliquod obserua-
ri. Proinde intertia parte constitutionum agens de custodia sensuum,
& linguæ scripsit: *Humilitatem internam esse conseruandam in Silentio, cum id ob-*
seruandum est. Hoc loco primum obseruet lector, ad humilitatem referri
Silentium tamquam actum ipsius; quod sentit quoque Smaragdus, vt vi-
dimus, magistrum Benedictum secutus, qui linguæ moderationem, & ta-
citurritatem constituit nonum gradum humilitatis. Nec obstat huic do-
ctrinæ S. Ambrosius, qui patientiæ tribuit, vt eius indicant recitata pro-
xime verba: nec S. Bernardus, qui post eundem Ambrosium facit illud,
actum verecundiæ, vt dicam. Nam potest & solet à pluribus virtutibus
imperari, modo ab humilitate, modo à patientia, nonnumquam ab obe-
dientia, & interdum à verecundiâ, à modestia, à timore Dei. Atque vt
garrulitas oritur à perturbationibus multis, non vna; nunc ab ira, nunc
à curiositate, nunc ab amore singularis amicitia; sic silentium religiosū
à diuersis virtutibus imperatur atque exercetur, cum linguam cohibent
à loquendo. Sæpe autem humilitati tribuitur Silentium, magistro Psal-
mographo cum dixit; *Obmutui, & humiliatus sum, & silui à bonis.* Vbi interna
Dauidis humiliatio, qua conuicia Semei demisso animo tulit, causa vi-
detur fuisse Silentij secuti. Ruffinus non abnuuit: *Protinus adiunxit & humi-*
liatus sum, vt intelligamus virum iustum obmutuisse, non ex ira siue indignatione, sed
solummodo ex humilitate. Taciturnitatem Redemptoris coram Pilato vir-
tuti nobilissimæ humilitatis eius adscripsit S. Cyrillus Alexandrinus.
Daniel apud Cassianum superbiæ speciem ponit, *Quæ dedignatur Silentio*
coarctari, nec confunditur passim proloqui res incongruas & ineptas. S. Bernardus
clare definit iuueniculum velocem ad loquendum, superbiæ peste labo-
rare

rare. Denique Hugo Victorinus, vnam ex quatuor rotis currus Superioris, ponit *Verbositatem*. Notet deinde lector idem illa verba, *Cum id obseruandum est*; quæ significant ab optimo parente requiri in Societate silentium, non impossibile, & inhumanum; sed moderatum, & facile, quod statim quibusdam temporibus ac locis obseruandum est, non perpetuum sine vlla exceptione, quod alicui visum fuisset intolerandum. Nihil amplius de silentio in constitutionibus reperi; sed quale nam & quantum esse oporteat B. Pater viua voce, ipsoque vsu declarauit, atque in hanc regulam, quam exponimus, referri iussit. Et quia fuit aliquando dubitatum de regulæ sensu atque obligatione quibusdam in locis ac temporibus non expressis in regula, sexta congregatio generalis, ita rem explicuit peculiari decreto. *Intelligent omnes oportet, quemadmodum dato signo ad finem recreationis statim conticendum est; ita cum foras eundem erit, minime licere loqui intra urbem, vbi frequens est populus, iuxta regulam de silentio intellectum: & qui in refectorio, vel in culina tempore prima, aut secunda mensæ ministrant; nouerint eandem sibi legem esse seruandam quamquam seruanda recreationi huiusmodi interesse poterunt.* Sed iam singulas partes expendamus.

7 Primo loco perpende vocem illam, *Nemo*: quæ quicumque de Societate includitur; & nemo eximitur, neque Superior, neque subditus; neque iuuenis, neque senex. In coquina, in Ecclesia, in frequentia populi, necessitate nulla cogente, cur non Superior regulam obseruet? Iuuenes obseruare coguntur, multo maxime, vt silere assuescant; tum etiam quia magnopere decet taciturnitas ætatem adolescentem, & verecundia, cuius actus esse dicitur silentium. Itaque adolescens violans hanc regulam, nõ modo transgressor est legis, sed etiam existimatur inuerecundus. Doctrina hæc S. Bernardi est, qui laudata verecundia, vituperata iuniorum impudentia, *Cum*, inquit; *boni adolescentuli ac mansueti tacendo reuerentur Maioribus suis; nemo solius taciturnitatis hanc laudem putet: quia silentium ipsum (in quo est reliquarum virtutum otium) maximus actus verecundia est.* Parere debent & senes, quos diuturnitate vitæ religiosæ multisque actibus tacendi, silentij virtutem adeptos esse oportet; & facilitatem silendi, quàm adolescentem, maiorem habere par est. Tum etiam obseruare debent regulam proreiores ætate ratione scandali. Quo loco referre proderit grauissimam Gersonis verba de hac re. Qui cum antea declarasset contemptu carere eum, qui vel ex humana fragilitate, vel quadam leui curiositate silentium fregisset; paullo post hæc scribit, *Ex hoc præterea silentium frangere erit in casu scandali grande delictum, aut similiter aliqua talium offensarum aliorum de leuium; dum nouitij, vel tota Religio inde turbantur, ita vt negligendo minima, ipse religionis vigor paulatim decedat, & in magnis etiam totus abscedat.* Verum est itaque, quod apud Sallustium dicit Iulius Cæsar: *In maxima fortuna, minima est licentia.* Sic in maximis viris vel ordine, vel sanctitate, vel gradu subleuatis, tamquam positis in exemplar aliorum, multa quandoque non licent in publico saltem, quæ alium de vel in occulto licerent. Hactenus Io. Gerson. Cuius pronuntiatum de silentij violatione, quam ratione scandali nuncupat grande delictum, consonat cum doctrina communi Theologorum, quam refert & probat Thomas Sanchez noster, ex adiunctis leuem materiam, fieri grauem; vbi producit exemplum de silentio.

18 Secundo loco nota ex toto regulæ contextu colligi, silentium à nobis

Z z z semper

Hugo Victor. l. 2. de Claustro an. 6.

Congr. 6. an. 2.

S. Ber. tr. de ordine vitæ.

Gers. t. 3. l. de vita spir. an. lect. 6. §. ceterum.

Sallust in coniur. Catilina.

Th. Sanchez. l. 2. de præcept. 6. q. n. 3.

semper & ubique seruandum esse; nisi in casibus à regula & declarationibus sextæ congregationis exceptis, atque expressis; de quibus postea. Ex quo apparet quàm sit perfecta regula, & quàm moderata: cum extrema fugiat, disciplinæ censuram optime tamen retineat: charitatis atque humanitatis rationem habeat, non linguæ impotenti laxet habenas: cû denique vitæ sociali consulat: nec tamen à veterum institutis recedat. Etenim regula nostra simillima est constitutionibus Ordinum potissimum Prædicatorum, & S. Trinitatis, vt patebat eas inter se conferenti diligenter. Postremo observa in locis & actionibus, vbi necessitas loqui cogit, id esse faciendum tribus conditionibus. Primum *Prinatum*: hoc est non publice omnibus est loquendum, sed alicui in particulari, ne sit necesse voce grandi, quæ turbet alios, loqui. Deinde, *Breuisse*, seu *per paucis verbis*: vnde longo sermone violatur regula in illis temporibus ac locis; Tum id, quod paucis prinatim dicendum est, suggeratur *Voce submissa*: hoc est tenui spiritu: quæ ratione necessitati satisfiat, & seruatur decorû religiosum; & nemini incommodatur. De submissa voce semper usurpanda differitur ad regulam 28. sed in locis silentio destinatis, cum necessitas aliquid effari cogit, voce submissa proferendum, multi Ordines præcipiunt ante nos. Prædicatorum, *Silenter & oratione non perfecta*. Ordo S. Trinitatis, *remissa voce*, vt dixi. Canonici regulares S. Saluatoris, *voce submissa*. Casinenses, *breuiter & submissa voce*. Camaldulenses, *silenter & oratione imperfecta*. Post nos, Carmelita discalceati S. Eliæ: *Præcipimus vt nullus fratrum cum aliquo seu Religioso, seu seculari ex professo loquatur, nisi de expressa Superioris venia, & tunc voce submissa*. Nec mirum in idem præceptum tot Ordines conuenisse, quia vox submissa non exiguam silentij partem continet: quod Ioannes Euangelista videtur innuisse, cum scripsit illa verba de Martha: *Et vocauit Mariam sororem suam silentio dicens, Magister adest, & vocat te*. Quo loco S. Augustinus, cum plane Martha dicatur locuta, iure existimat eam voce submissa locutam, & hanc vocem silentij nomine nuncupatam. Cur hoc dixerit quispiam? responderim ego, quia vox demissa silentij pars est. Ita sensit Smaragdus: qui discernen ponit inter silentium tantum, & silentium summum: hoc ait esse, si nulla vox, nulla mussitatio sonet, quale requirit in refectione & noctu S. Benedictus; illud vero ait esse, cum Religiosi *silenter, leniter & cum silentio* loquantur, quo modo Martha sororem alloquitur. Videamus exceptiones.

Prima exceptio est temporis assignati recreationi, quo tempore loqui nobis licitum est. Hoc autem tempus duplex est, aut ordinarium, aut extraordinarium. Ordinarium voco tempus illud, quod quoridie datur animi relaxationi religioso tum à prandio, tum à cœna: nec non illud, quod singulis hebdomadibus tribuitur studiosis, magistris atque discipulis in horto aliquo collegij. Extraordinarium est illud, quod alicui datur valetudinis gratia ad deambulandum extra urbem, vel in vrbis pomœrio: & de hoc est sermo in declaratione sextæ congregationis, quæ tunc nobis loqui permittit, vbi frequentiam populi excesserimus. Ceterum quia differimus in peculiari tractatu de recreationis vtriusque fine, necessitate, vtilitate, moderatione, non aliud addam hoc loco, nisi vt ea feruentur monita, quæ traduntur illic: quo recreatio ita proffit valetudini corporis, nihil vt animi profectui spirituali noceat.

Secun-

Reg. 28. com.
n. 1 & seqq.

Supran. 14.

Can. S. Salu. c.

9. const. 9. 4.

Casin. ad reg.

22 §. 11. & ad

reg. 52. §. 5.

Camal. l. 1. ca.

52.

Cogr. Carmel.

S. Eliæ. p. 1.

const. c. 11. §. 3.

Io. 12. 28.

S. Aug. tr. 49.

in lo.

Smar. inc. 38.

reg. S. Ben.

19

Tract. de reli-

giosa recreat.

20 Secunda exceptio est necessitas, cum dicitur, *De rebus necessarijs*. Non definit regula, nec tempus, nec verba; quia necessitas ipsa definit omnia requirens modo pauca, modo multa verba. Hanc necessitatem loquendi, quæ fundamentum habet in iure naturali, admittunt aliæ Religiones: quod videre licet in Ordine S. Trinitatis. De Cartusianis, Petrus Sutor, *Facultatem*, inquit, *non habenti, minime licet, nisi forte pauca verba, & que necessaria, quæ differri alias non possint*. Abbas Or apud Palladium numquam locutus dicitur, nisi cum opus fuit. S. Vincentius Ordinis Prædicatorum necessitatem hanc admittit; additque obedientiam, quæ meo iudicio refertur ad necessitatem, cum Superior loqui imperans cogat subditum, & ad necessitatem inducat. Hic notandum est hanc necessitatem, quæ loqui absolute permittit, non esse parem illi, de qua in fine regulæ dicitur, *Si quid priuatum dicere necesse erit*. Hæc enim posterior esse debet necessitas multo grauior, quæ moram non patiatur; nec in aliud tempus differri possit. Nam sermo est de hac posteriore in locis & temporibus quibusdam, in quibus multo maxime commendatur obseruantia silentii; & ad illud soluendum requiruntur tot enumeratæ conditiones, breuitas, vox submissa, & priuata insurrectio. Quare infertur hinc, hanc necessitatem oportere maiorem esse, hoc est grauiorem ita, vt differri susurrus ille priuatus minime possit. Hoc significat B. Esaias Abbas cum præcipit: *In mensa & congregatione nihil loquimini, nisi magna urgente necessitate*. Ad loquendum vero extra illa tempora, locos, & actiones nominatim expressas satis erit necessitas illa, quam sufficientem iudicauerit vir prudens, amans religiosæ disciplinæ, & silentij cultor studiosus.

21 Tertia exceptio contineri videtur illis verbis: *Nisi obiter & per paucis*. Qui casus distinguitur à necessitate, de qua postea, cum dicitur, *Aut de rebus necessarijs*. Fateor equidem dari per ea verba facultatem loquendi extra casum necessitatis; sed tam multis conditionibus ea facultas restricta est, vt garrulus parum habeat, in quo latetur. Tribus limitibus ea permissio circumscribitur. Primum definitur lege naturali, quæ diuina est. Nam ex doctrina sanctorum Patrum & Theologorum, verbum otiosum illud est, quod vel necessitate caret, vel vtilitate: quò fit, vt qui sine necessitate loquitur, aut otiose loquatur, quod est peccatum: aut certe, si non peccat, vtilitate aliqua moueatur ad loquendum. Itaque ex hac argumentatione fit, vt aliqua vtilitas silentium soluat, quam recta ratio, religiosa prudentia, fraternaque charitas locutioni subministret. Atque id opinor esse, quod S. Vincentius innuit, cum ait, *Virum spirituales loqui interdum posse, si imminet aliqua necessitas, vel proximi charitas, vel obedientia*. Deinde, vtilitati lege diuina præcepta limitem alterum opponit regula verbo illo, *Obiter*: quò vetamur loqui de rebus vtilibus ex professo, dataque opera, consistendo diu, longumque sermonem trahendo: quoniam *Obiter* significat ob iter, id est pertranseundo; quomodo colloquuntur amici, cum sibi in itinere vicissim occurrunt. Quod magis declarat tertius limes per illa verba: *Et per paucis*: quibus summa breuitas commendatur. Nam longioris sermonis extra necessitatem locus & tempus, est recreatio. Quare si quis occurrens fratri, dum salutat ac resalutat, sciscitatur ex eo, vt valeat: num ex toto conualuerit è morbo; vel similia dicit, quæ religiosæ humanitatis sunt; item si nunciat peregrinum hospitem aduen-

Supra n. 14.
Per. Sutor l. 2.
de vita Car-
ter. 4. c. 8.
Pall. hist. Laus.
§. 9.
S. Vinc. tr. de vi-
ta spir. c. 2.

B. Esai. Abb.
Or. 3.

S. Hier. l. 2. in
Matt. 12.
S. Gregor. l. 7.
mor. c. 27. al.
25.
S. Th. 2. 2. q. 18
ar. 9.
S. Vinc. tr. de
vita spir. c. 2.

*Prod. Castell.
B. 1. hist. Pra-
dic. 1. 2. 6. 6.*

*S. Aug. ep. 142
ad Demetr. c.
33.*

*Supra 3. 4. 6.
2.*

*Gloss. 6. non di-
cat 12. q. 1.
Petr. Sutor. 1. 1
de vita Cart.
11. 3. c. 8.
Prædic. conf.
d. 2. c. 8. n. 3.
lit. C.
Infra m. 68.*

*s. cum ad mon-
de statu mon.
9. in orat.
Io. And. c. cum
ad mon.
Io. Steph. Dur.
1. 1. de ru. Eccl.
c. 1. §. 13.*

rasse, ut solita significatione charitatis excipiat; is mihi non videtur regulam prætergressus: sed ea facultate usus, quam regula tribuit extra necessitatem, duobus illis verbis, *Obiter & per paucis*. Pertinet maxime scilicet ad hanc particulam de parcitate verborum doctrina Iordanis, qui S. Dominico proxime successit in gubernatione Ordinis. Is dicere solitus erat suis, studioso perfectionis non modo verba otiosa, & quæ ad rem non pertinent, esse vitanda; sed etiam quæ res serias continent, & ædificant, si multa sint, & diutius pertrahantur. Nam homini loquendi avido proclive est ex bonis sanctisque colloquijs, si longiora fuerint, in otiosa prolabi, & inde in noxia decidere. Quemadmodum in concentu Musicorum accidit: in quo cantorum voces ex arte Symphoniam inchoantes paulatim à regula mensuraque desectunt, vel mentis inconsideratione, vel defatigatione gutturis, unde necesse est à chori magistro ad leges musicas & harmoniam symphoniacos ab errore lapsuq; reuocari. Quod si non ob aliud, certe ob longitudinem peccatur: quia, ut ait vetus auctor epistolæ ad Demetriadem, *Quod laudabile est in genere suo fit de nimietate sua culpabile*.

22 Hic quarat quispiam; cum utilia sese offerunt dicenda, quæ longiorem sermonem postulant, quid agendum? Respondeo petendam esse facultatem à Superiore; sine cuius permilla regula violatur; quæ non nisi *Obiter & per paucis* vult misceri colloquia de non necessarijs. Virges, utilia esse licita iure naturæ. Respondeo illicita fieri, quia vetantur. Atque huc reuocanda est doctrina initio tradita de silentio regulari, in cuius descriptionem venit abstinencia multorum licitorum. Nec mirum hoc videatur, quia non id solum accidit in silentio, sed multis alijs in rebus, quibus nos abdicamus: iuri nostro etiam naturali renunciendo. Atque ut omittam ius proprietatis, coniugij, libertatis, cui per tria vota substantialia cesserunt omnes Religiosi: nonne iidem honori renunciassè videntur; cum non possint agere de iniurijs sibi illatis, ex opinione communi? Nonne Cartusiani expresse renunciarunt iuri carnes edendi? Nonne Prædicatores clarissime item renunciarunt appellandi facultati, ut in ipsorum constitutionibus & declarationibus traditum est? Quid ergo mirum nos aliosque Religiosos in acceptanda silentij regula, celsisse iuri loquendi utilia? Neque vero graue esse debet loquendi facultatem à Superiore petere; cum eam peti oportere statuunt alij bene temperati Ordines, ut probabitur.

23 Postremo considerandum est in duodecim siue locis, siue functionibus, partim ex regula, partim ex congregatione sexta, silentium esse obseruandum, quod vsitatum quoque à bene moderatis Ordinibus manifestum fiet. Atque hoc est quartum caput de propositis. Primo igitur loco silere iubemur in Ecclesia præcipua taciturnitate. Clamant iura. Primum Innocentius III. In oratorio vero, & refectorio, & dormitorio continuum semper silentium obseruetur. Per oratorium hic intelligi cum Ioanne Andree & alijs Ecclesiam, quæ monachis, sibi tantum Deoque vacantibus, parua erat, & orationi mentali vocalique solummodo deputata; non cõcioni populari; unde nomen accepit; quod nomen ob easdem fere causas priscis Christianis in vsu erat, ut obseruat Io. Stephanus Durantus. Gratianus item simile quiddam præcipit, cum ait: *Oratorium hoc sit, quod dicitur*.

dicatur; nec ibi quidquam aliud geratur. Quæ verba capiuntur ex regula S. Benedicti, de Silentio in Ecclesia seruando præcipientis. Qui potuit S. Augustino sumpſisse, apud quem similia leguntur. Clamant Religioſorum magiſtri, Petrus Damiani, Ordo Prædicatorum & S. Trinitatis atque alij. Quibus accedunt, qui Silentium exigunt in choro, qui eſt pars Eccleſiæ, & vbi cantantur pſalmi, preceſque diuinæ, vt S. Pachomius, S. Baſilius, S. Iſidorus, Caſſianus, & auſtor regulæ monacharum inter opera S. Hieronymi; qui ſic habet: *In choro, dormitorio, cænaculo, capitulo, clauſtro, omni tempore loqui non decet.* Ad hoc igitur ſilentium religioſe ſeruandum in Eccleſia & choro nos eadem rationes cohortantur, quæ cauſæ fuerunt inſtituendæ legis.

24 Prima eſt Reuerentia, quæ debetur Eccleſiæ ob loci ſanctitatem; propter quam Eccleſia, vt loquitur S. Iſidorus Peluſiota, *debetur omne ſilentium.* Sanctitas autem oritur, quia Deo conſecrata eſt; diuinis precibus publicis ac priuatis, quæ tum ore, tum ſola mente funduntur ad Deum; atque beatos; Sacramentis, diuinoque verbo miniſtrando deputata. Præterea ſunt in ea Sanctorum corpora, cineres, & oſſa collocata. Saluator denique per Eucharistiæ Sacramentum, corpore præſentiſſimus ſolet eſſe. Merito S. Nilus cælo ſimilem concipiebat, cum dicebat: *Eccleſiam non ſecus ac cælum frequenta; nihilque in ea ſeu loquere, ſeu cogita terrenum.* Imitatus eſt opinor S. Chryſoſtomum, cuius hæc verba ſunt. *Eſt locus Angelorum, locus Archangelorum, regia cæli, cælum ipſum. Quemadmodum igitur ſi cælum quiſpiam in anguſtum reductum illuc inducat: etiam ſi patrem, etiam ſi fratrem videas, tamen præ ſtupore non alloquere; ſic neque hic aliud quidquam, quàm ſancta ſonare decet.* Nam & hic cælum dubitas? menſam iſtam vide, cuius gratiæ conſtituta ſit, & quapropter cogita quis hic ſit progreſſurus: ante progreſſum certe horrebis. Iuuerit hunc impuſum conſideratio reuerentiæ ſilentijque ab Iudeis in templo Ieroſolymitano ſeruati, quod noſtrarum Eccleſiarum figura fuerat. De quo Ariſteas: *Silentium vero tantum ineſt, vt cum ſeptingenti ſere miniſtrorum continenter adſint: & offerentium libamina multitudo ingens, ne vnum quidem hominem in loco verſari putes. Summa namque veneratione cuncta, & magna Dei pietate perficiuntur.* Item quid Idololatræ præſtiterint (qua ratione S. Ambroſius argumentatur) in reuerentia ſilentioque templorum. Quintilianus: *In templo vero, in quo verbis parcimus: in quo animos componimus, in quo etiam tacitam mentem cuſtodimus, pulſare velut in ſolitudine, velut in ſecreto quodam, non eſt ferendum.* Epiſtetus apud Arrianum ait eſſe religionem in templis expuere, aut nares mungere. Multa in hæc ſententiam Leuita in colleſtaneis.

25 Secunda ratio eſt, Timor. Nam vereri debemus grauiſſimas minas ſanctorum Patrum in Chriſtianos violatores ſilentij iactatas, dum in Eccleſia verſantur: quas nobis intentatas quoque putare debemus. Conqueritur S. Chryſoſtomus factas ex Eccleſijs domos, cum priſeis temporibus ex domibus factæ eſſent Eccleſiæ. Dolet maius eſſe Silentium in theatro, vbi non imperatur, quàm in Eccleſia, vbi imperatur. S. Baſilius grauiter lamentatur, domum orationis, in locum effuſiſſimæ loquacitatis conuerti. Grauiſſimæ ſunt eadem de tranſgreſſione querelæ S. Ambroſij. *An quidquam indignius eſt, quàm oracula diuina circumſtrepere, ne audiantur, ne credantur, ne reuelentur; circumſonari ſacramenta conſuſis vocibus, vt impediatur*

c. oratorium. d. 42.

S. Be. reg. c. 52.
S. Aug. reg. c. 5

S. Baſil. e. 71.
reg. ex verſ.
Ruff.
S. Hier. reg.
monachar. c. 22.

S. Iſid. Peluſ. l. 1. ep. 45.

S. Nilus in Pa-
raneti.
S. Chry. hom. 1
36. in 1. Cor.

Ariſt. l. de 70.
in: erpr. c. 7.

S. Ambr. l. 3. de
Virginib.
Quip. deſlam.
365.

Arr. l. 4. de do-
ctr. Epiſt. c. 11.
Ben. Leuita. l. 6
colleſtan. c. 173
& 192.

S. Chryſ. hom.
36. in 1. Cor.
S. Baſil. expoſt.
1. in pſal. 28.
Si Ambr. l. 3. de
virgin.

*Durant. l. 1. de
rit. Eccl. c. 26.
§. 5.*

*26
S. Greg. Na-
zianz. orat. 19
Elias Cretens
in or. 19. Naz.*

Cass. l. 2. c. 10.

*Ad reg. 2. com.
n. 13.
S. Ambr. l. 3.
de virgin
S. Chrys. hom.
18. ad pop.*

*27
Durant. l. 1. de
rit. Eccl. c. 14.
§. 2. 4.*

*Ad reg. 3. Sa-
cerd.*

*Syn. Casin. c. 52
de celebr. mis-
sar. decr. 11.*

diatur oratio pro salute deprompta omnium, cum Gentiles idolis suis reuerentiam sa-
cendo deferunt? Plura Sanctorum de hac re testimonia colligit Duran-
tus. Nobis sufficere possunt hæc pauca; si intelligamus, quam turpe fo-
ret in concionibus sæpe & acerrime inuehi in populum in Ecclesiis non
tacentem: & id peccare, quod in illis reprehendimus; cum reprehensor
alienorum peccatorum, debeat ab ea culpa purus esse, quam reprehendit.

Tertius impulsus est exemplum proborum, qui Silentium in Ecclesia
seruabant quam accuratissime. S. Gregorius Nazianzenus laudat Non-
nam matrem, quod in sacris conuentibus, aut locis, numquam illius vox
audita sit, exceptis necessariis & mysticis. Quas voces Elias Cretensis
interpretatur eas, quibus plebs interdum Sacerdoti vel accinebat, vel
respondebat veteri more, cuius extant etiam nunc alicubi vestigia. Si
laici tam silentes, quid religiosos facere oportet? Accedant monachorum
exempla magis propria. Cassianus audiatur de suis: Cum igitur prædictas
solemnitates, quas illi synaxes vocant, celebraturi conueniunt; tantum à cunctis Silen-
tium præbatur, ut cum in unum tam numerosa fratrum multitudo conueniat: præter
illum, qui consurgens psalmum decantat in medio, nullus hominum penitus adesse cre-
datur. Ac præcipue cum consummatur oratio: in qua non sputum emittitur, non ex-
creatio obstreper, non tussis intersonat, non oscitatio somnolenta disbutis malis, & hi-
stibus trahitur. Nulli gemitus, nulla suspiria etiam astantes impeditura promuntur:
nulla vox absque Sacerdotis precem concludentis auditur. Et alia in eandem sen-
tentiam. Hoc loco memoriæ commendari peruelim silentium in Eccle-
sia seruandum esse non modo cum conciones, preces, sacrificia fiunt, &
populus adest, aut fraternitas orans: sed etiam cum vacua penitus est.
Nam etsi tunc nemini molestus est sermo, tamen ratio prima, quæ reue-
rentiam attingebat, nos à colloquijs in Ecclesia faciendis absterret; &
nihil dubito, quin hic sit regulæ sensus in Ecclesia nos loqui prohiben-
tis. Quamquam multo magis eadem prohibet tempore precum & cele-
britatis: quo, præter aliorum incommodum, grauis excitari potest spe-
ctatorum, & auditorum offensio. Qua de re nonnulla quoque diximus,
cum de auditione Missæ ageremus, quò lectorem mitto, monens affectu
fraterno, ut sit memor præclarissimarum sententiarum, Ambrosij: Magna
virtus est tacendi, præsertim in Ecclesia. Chrysostomi: Nihil tam congruum Ec-
clesiæ, quam Silentium.

Secundus locus seruandi Silentij diligentius à regula ponitur Sacri-
stia: quam veteres vestiarius ab asseruandis vestibus sacris appellabāt:
nonnulli item Sacrarium: sed ea vox peritioribus illam Ecclesiæ partem
significat, ubi locatum est altare primarium. Est autem camera quædam,
Templo adhærens, ubi tum sacræ vestes altarium & sacrificantium custo-
diuntur, tum Sacerdotes Missam facturi sese ad eam meditationibus præ-
parant, vestibus induunt, & Missa peracta referunt Deo gratias, ut dici-
tur, cum agitur de præparatione ad Missam. Nemo prudens non intelli-
git, quam accurate silere oporteat eo loco, ubi tanta requiritur attentio;
tum quia valde indecorum est Sacerdoti, dum induitur sacrificaturus
immortali Deo, miscere sermones cum ædituo, alijsque mortalibus; tum
quia turbatur eorum attentio, qui vel ante, vel post Missam cum Deo mē-
te colloquuntur. Quamobrem Synodi aliquot de Sacristiæ Silentio san-
xerunt, ut Treuerensis; cuius decretum Synodus Casinensis renouat his
verbis.

verbis. Dum Sacerdos Missam celebraturus se preparat: & in sacratio vestibus sacris induitur, summum ibi Silentium omnes obseruent; ne quouis modo, vel causa celebrantis deuotio inturbetur: & tremendum illud mysterium summa qua fieri potest, deuotione conficiatur. Synodus item quarta prouincialis Mediolanen. sub S. Carolo. In Sacristia ipsa Silentium seruetur accurate. Præterea Visitator Apostolicus Mediolanensis Ecclesia hæc præscribit: Silentij nomen appensum magnis litteris, quod seruetur vique ommissis verbis omnibus, quæ necessario in eo loco proferenda non sunt: quod re ipsa omnino præstetur. Denique Synodus Braccaren. in Lusitania similia decernit; cuius verba refert Nanarrus. Fratres Eremitani S. Augustini nobiscum consentiunt hoc decreto; In Sacristia vero tempore Missarum seruetur silentium, ne deuotio celebrantium impediatur: alio tempore fratres ita moderate loquantur ibidem, ut in Ecclesia, si fuerit aperta, à secularibus non audiantur.

Syn. Mediol.
§. de Sacristia.
Acta Eccl. Mediol.
p. 3. de cr.
visitat. §. Sacristia.
Nau. c. in loco.
§. q. 4. n. 17.
Erem. S. Aug.
p. 2. const. 12.

28 Tertio loco numeratur Refectorium, hoc est triclinium seu cœnaculum; ut loquitur auctor regulæ monacharum S. Hieronymi: quod ex eo dicitur, quod ibi cibo serui Dei corpora laboribus & afflictationibus defatigata reficiant. Neque vero contemnendum est hoc vocabulum, quod apud primarios auctores Latine lingue non reperiatur: nam illud vsurpant, tum omnes fere religiosi Ordines; tum Innocentius III. in canone sæpe citato. Formatio præterea Latine est. Nam, reficere, pro cibo sumere Calsiano est vsitatum: & refectio S. Isidoro pro sumptione cibi: tum apud S. Marcum, Refectio, pro ipso loco refectionis sumitur, cum dicitur: Vbi est refectio mea, vbi Pascha cum discipulis meis manducem? Subijcitur enim: Et ipse vobis demonstrabit cœnaculum grande stratum. Vnde apparet ex responsione, quæ situm esse triclinium. Confirmatur ex S. Luca, apud quem legis: Vbi est diuersorium &c. & utrobique vox eadem Græca est κατελόμεν, quæ hic, Diuersorium: illic Refectio vertitur. Adde Syriacam versionem, quæ in utroque loco interpretatur: Vbi domus est conuiuii? Quare apud vulgatum interpretem, qui antiquissimus est, & bene Latinus, Refectio, significat cœnaculum; proinde fieri potest, ut etiam eo tempore esset in vsu, Refectorium in eadem significatione; quemadmodum sunt cœnaculum & cœnatio, ut recte probat Petrus Ciacconus: cum à refectione duci possit Refectorium; quo modo ab oratione, oratorium.

Cass. l. 4. c. 17.
S. Isid. reg. c. 9.
Mar. 14. 14.

Luc. 22. 11.

Ciaccon. l. de triclinio Rom.

29 Est autem seruandum in refectorio Silentium, tum tempore refectionis, tum extra illud. Ratio huius est, quia non est ille locus colloquio deputatus, sed refectioni; quam ob causam Casinenses declarant nō modo tempore mensæ, sed etiam extra horam refectionis, esse iuxta ius commune, silentium. His similia Carusiensi definiunt, Eremitani quoque semper tamen, etiam si non legatur, silentium in refectorio à fratribus seruetur. Ratio vero illius est, quia maiores nostri animaduenerunt in statu regulari silentium mensæ, liti celsissimi iuris esse: quod probatur è grauissimis decretis scriptis, & pœnis impositis, tum ab antiquis, tum à nouis Ordinibus. S. Pachomius: Quod si quis vel locutus fuerit, vel riserit in vescendi tempore, aget pœnitentiam: & in eodem loco mox increpabitur, & stabit donec surgant alij de vescendo. S. Ephraem: Iactura est monacho multiloquium; in mensa maxime tacendum; & alibi silentem in mensa similem dicit comedenti panem cum melle. S. Augustinus: Quod vobis secundum consuetudinem legitur, sine tumultu & contentionibus audite. Et in alia regula; Sedentes ad mensam taceant audientes lectionem.

Cassin. in c. 52.
reg. S. Ben. §. 5.
Carius p. 2.
stat. c. 9. n. 20.
Eremit. p. 2.
const. c. 9.
S. Pachom. reg.
n. 11.
S. Ephraem t. 2.
Paran 46. &
t. y. serm. de tim. Dei.
S. Aug. reg. c. 7.
Idem reg. 2.

S. Be-

S. Ben. reg. c. 38.

S. Isid. reg. c. 9.

2 Thessa. 3. 12.

S. Caesar. in reg.

n. 9.

Supra n. 12.

Camald. l. 1.

const. c. 38.

Can. reg. S.

Salu. c. 13. cōst.

§. 5.

Prad. const. d. 1.

c. 12. lex. 1. &

2. lit. a. b. c. d.

Reg. 12. praf.
refect.

30

Ioseph. l. 2. de
bel. Iud. c. 7.

Supra n. 12.

S. Hier. ep. 22.

ad Eustoch.

S. Isid. l. 2. de

off. Eccl. c. 16.

S. Aug. l. de

mor. Eccl. car.

c. 31.

Cass. l. 4. c. 17.

31

S. Benedictus: Summumque Silentium fiet ad mensam, ut nullius inusitatio, vel vox, nisi solius legentis ibi audiat. S. Isidorus: Tempore conuescentium fratrum omnes discipline gerant Silentium Apostolo obtemperantes, qui dicit: Cum Silentio operantes suum panem manducant. Similia S. Cæsarius & alij. Non ergo mirum ab Innocentio in condenda lege de Silentio monastico, quam supra descripsi, factam fuisse mentionem antiquissimæ consuetudinis. Quæ lex nominatim, ut dixi, Silentium in refectorio præcipit. Post Innocentium III. religiosi Ordines eundem canonem sunt complexi. Camaldulenses Silentium omnino in mensa seruari mandant; & vel semel frangenti poena imponitur, vel bis in terra comedendi; vel filendi biduum ubique. In prima & secunda mensa inuiolabiliter obseruari iubent Canonici S. Saluatoris. Prædicatorum verba dare libet, ut intelligamus quantum cordi fuerit Silentium illi Ordini; tametsi non erat soli contemplationi deditus. Omnes fratres ubique intus & extra Silentium teneant in mensa, tam Priores, quam alij: excepto vno, qui maior fuerit inter eos. Nota imperari Silentium in mensis extraneorum minoribus natu: de qua re diximus in tractatu de conuiuijs raro adeundis. Postea in declarationibus ejusdem ita constitutionem ampliant restricto Silentio; ut in refectorio continuum habeatur Silentium, nec licentiam dare possit Superior ullus; eaque potestas eripatur Magistro generali: poenæque imponantur & violentibus legem, & dantibus licentiam loquendi. Quid alij Ordines statuerint nosse facile est. Nostri Maiores ad hanc partem regulæ fulciendam, præscripserunt præfecto refectorij, ut violatores Silentij Superiori denuntiaret. Verba sunt hæc: Si quis inter comedendum, Silentium non seruauerit, aut aliquid minus modestum fecerit, ipsi Superiori significabit.

Decretis addam exempla seruati in mensa silentij; quæ nobis incitamento esse poterunt maximo. Primum Esseni veniunt in mentem, quos alias docui Iudæos ante Christum fuisse religiosos: postea Christiana fide suscepta nostri Ordinis regularis antesignanos. De his Iosephus: Velut in sanctum quoddam templum, in cœnaculum veniunt: quibus ibi cum silentio residens, pistor quidem panes ordine, vnum autem vasculum ex vno pulmento singulis coquus apponit. De Therapeutis idem Philo, cuius verba iam dedi. S. Hieronymus de monachis ætatis suæ legis eiusdem obseruantissimis: Nullus in cibo strepitus; nemo comedens loquitur. S. Isidorus monachorum proborum vitam moreque describens ex Augustino: Corpus deinde cum silentio magno reficiunt tantum, quantum saluti necesse est. Canonem eundem quam diligentissime seruabant Aegyptij teste Cassiano: Apud Aegyptios, inquit, vel maxime Tabennensiotas, tantum silentium ab omnibus exhibetur: ut cum in vnum tanta numerositas fratrum refectiois obtentu confederit: nullus nec mutire quidem audeat, præter eum, qui suæ decaniæ præest. Subdit studio silentij non voce, sed sonitu, si quid deest, significare; caputque abdere intra cucullos.

Cur autem tam solliciti fuerint, tum antiqui, tum recentiores magistri Religiosorum & legis huius condenda, & obseruanda sciscitanti curiosius, do breuiter quatuor causas. Prima est, ut citius perfectionis amatores sese expedirent ab eo loco, qui tantum esse debet necessitatis, non voluptatis: atque ab ea corporis actione, quæ cum belluis est nobis communis. Secunda; ut contra quam faciunt filii tenebrarum, facerent filij lucis,

Iucis, qui verbo & exemplo debent illorum esse doctores. Nam illi comedentes linguæ laxant habenas: & quot bolos inferunt in os, tot verba ex ore fundunt; ut vescentium bucca quidam incitatissimus Euripus videatur, aut vorago marina fluctus vomens ac resorbens, aut certus simul & edunt, & loquuntur. Id autem quantum dedecet, prudentes norunt. In quorum numero non fuerunt Persæ, Medi, & Chaldæi, qui, ut tradit Origenes, nec summi, nec infimi cum manducabant & bibebant, loquebantur. Maximam, inquit, notam irrationabilitatis hanc esse existimantes. Idcirco in escis ac potibus os non aperiunt ad loquendum: neque qui ministrant, neque quibus ministratur: sed nutibus omnibus ministrantibus præcipiunt: hanc consuetudinem pro mandato à prioribus accipientes, & velut legem hanc cum sollicitudine observantes; & qui hanc violaverit, tamquam maxima transgrediens iura torquetur. Idem de Persis scripserant Xenophon, & Ammianus; & in conuiuijs Homerici observat Athenæus. Hinc Clemens adolentes instituens: Est etiam cauendum, ne inter comedendum loquaris. Fit enim vox indecora, & non satis expressa ac significans, ut quæ plenis maxillis in angustum coercetur, & lingua, quæ nutrimento premitur, à naturali operatione præpedita oppressam edit prolatione. Tertia causa, ne impediatur lectionis auditio, quæ loquentium vocibus interturbaretur. Quod tam graue peccatum est, quam utilis lectio super mensam, ut dictum est loco suo. Quarta & postrema causa est, ut cohibeatur lingua, ne labatur: quæ inter pocula & epulas est semper in proclini. Sic sentit Hugo, qui post S. Gregorium, propter loquacitatem inter epulas, punitam Epulonis linguam in Inferno opinatur. Quæ causa potissima quoque instituenda lectionis super mensam fuit.

32 Post ea tria loca silentio deputata, numerantur in regula quædam functiones, siue actiones, in quibus, quia religiosissime silendum est, permittitur in virginti necessitate priuatim, breuissime, submissaque voce suggeri aliquid. Ea sunt quinque. Prima, auditio Missæ, de qua egimus in regulæ secundæ commentario, quò lectorem telego. Secunda est concio, ad quam referri potest exhortatio domestica. Verum de silentio in utraque audienda disputatum est in commentario eiusdem regulæ secundæ, & tractatu de exhortatione domestica. Tertia est mensa: hoc est refectio ipsa, siue cibi sumptio, quam repetit, ut intelligamus verum esse, quod dicebam, in refectorio seruandum esse silentium etiam extra tempus refactionis. Nam hic in mensa permittit in necessitate paucula dici; cum tamen antea, silentium potissimum in triclinio requisisset. Quid autem in mensa dici possit ex charitate, ac necessitate, post enucleabitur, in interpretatione regulæ 28. & 35. Quarto & quinto loco numerantur lectiones & disputationes, quibus addi potest collatio spiritualis: de quibus dicitur suis locis, si quid erit addendum.

33 In congregatione sexta nominatim, ut vidimus, exigitur silentium à nobis, cum per urbem progredimur, in illis partibus & vijs, ubi frequens est populus. Non restrinxit nos ad vias infrequentes, quia per illas ordinarie animi relaxandi gratia deambulamus: quo tempore silentium soluitur ex permisso regulæ, modo vitentur otiosa colloquia, ut copiosius differemus in tractatu de relaxatione animi religiosa. Tum etiam, quia in vijs locisque desertis urbium cessat periculum offensionis, quæ solet ex colloquijs mutuis ambulantium exoriri, ut mox dicam. Corroborant

Orig. l. 3. in
Iob.

Xenoph. l. 4.
Ammian. l. 23.
Athenaus. l. 5.
Clem. Alex. l.
2. Padag. c. 1.

Tract. de lect.
super mensam.

Hugo l. de in-
sit. Nou. c. 19.
S. Greg. hom.
40. in euang.

Ad reg. 2. c. 58.
Tract. de ex-
hor. domesticam

Supra n. 16.

Tract. de relig.
relaxat. ani-
mi.

antem hanc regulam declarationem per sextam congregationis decretum factam, & ratio, & auctoritas antiquorum. Ratio est validissima. Qui Religiosi non sunt, hanc animo conceptam habent opinionem, (& qui Religiosi non sunt multo magis) Religiosis impositam esse legem quamdam silentij, maioremque eius a nobis exigunt observationem, qui existimamur censores castigatoresque aliorum: ob eam fortasse causam, quod in concionibus vitia saepe acriterque reprehendimus: in familiaribus colloquiis ad perfectionem incitamus auditores; nondum videtur nostra disciplina, quemadmodum nonnullorum Ordinum, laxata. Quod si nos videant per urbem colloquentes; cum ignorent causam loquendi necessariam esse, aut valde utilem, putabunt silentij legem a nobis esse violatam: & quod est timendum magis: ex eo, quod vident extra domum, suspicabuntur nihilo magis observantes nos esse domi, in qua quisque solet esse liberior, quod rebus careat externis, quos vereatur. Adde, in loquendo cum socio domestico, modum a grege servari, qui neminem offendant, inter eundem. Nam dicendi ardor, dicentis affectus, rerum vis, cogit nos interdum minus hoc cogitantes, iactare manus, torquere os, vocem attollere, risum fundere in publico; qui corporis motus & oris, gravitate religiosam & decorum imminuunt. Vsu quoque venit, ut qui pone sequuntur, nobis nec opinantibus, arriquant aures & audiant ea, quae dicimus, quaeque latere extraneos oporteret. Itaque ut modestia nostra nota sit omnibus hominibus; ut ne offendamus quemquam; ut decoro religioso servato, coniectibus in nostros mores ac motus, oculos carpèdi cupidos, modestiae disciplinaeque caliginem offundamus: in celebritate hominum silentij frenum ori nostro fortiter iniiciamus.

34

Conc. Nic. 1.
can. 76. ex A-
rabico.

Esai. Abb. or. 3.
Ioseph. l. 2. de
bello Iud. c. 7.

Cass. l. 2. c. 13.

Accedit rationi auctoritas Veterum, qui dictis & exemplis nos movent ad silentium in via retinendum. Patres Concilij Niceni prioris, in canone, quo multa de monachis decernunt, inter cetera: *Ne eant per plateas, nisi cum modestia; nec inter se ioculariter, & ridicule loquantur: nec alius alium irrideat, aut ludat, sed potius silentium teneant & gravitatem, praesertim apud adversarios fidei.* Esaias Abbas; *Si cum fratribus iter susceperis ita te confirma, ut taceas.* Exemplum praeceptis addo. De Essenis Iosephus; *Neque vero clamor unquam testum illud, neque tumultus inquietat; cum etiam loquendi ordine alijs alij cedant; eorumque silentium extra testum, constitutis arcanum, quoddam videatur venerabile.* Monachi Cassiani, *Quod ita explent (officium operis) foras egressi, ut nulla inter eos sermocinatio penitus conferatur.*

35

Innoc. III. l. 2.
ep. Magistro.
& Fr. Ord. de
Calatrava.

Altera declaratio sextae congregationis est, silere oportere ministrantes in refectorio & culina tempore primae, & secundae mensae. Dubitabatur, me adolescente, de tempore secundae mensae; multi que solui silentij opinabantur posse, quod quaedam recreationis est hora. Sed dubitatio sublata est: & optime; primum, quia non erat ille loquendi locus. Deinde, colloquendi potestas animos ab officio ministrandi diligenter, auocabat. Postremo, quia facile pars animi inferior linguam movebat ad sermones ferendos de eduliis, materiam obiectis ipsis ante oculos constitutis suggerentibus; quam materiam a Religiosorum sermonibus ablegandam penitus censui, cum de honesta recreatione disputarem. Haec spectasse reor Innocentium III. in Epistola ad milites de Calatrava; qui, ut inde conijcio, religiose in communi vivebant: quibus praecipit in hanc formam:

In oratorio, dormitorio, refectorio, & in coquina silentium iugiter tenebitis.

- 36 Sequitur quintum caput de aliis locis & temporibus in regula non expressis, in quibus exacte seruandum est à nobis silentium ex consuetudine, ratione, maiorum exemplo. Primum in cubiculis. Atque hæc obseruantia maxime nobis necessaria est. Nam Tirones quaterni habitant in cubiculis: adollescentes in angustis collegiis bini, & terni. Quod si non silent exactissime, contubernalibus molestissimi sunt; qui neque orare, neque lucubrare quidquam possunt. Si soli cubiculo vtuntur, multo minus illis loqui fas est: cum nemini liceat sine permissu Superioris alienum intrare cubiculum. Fauent nobis veteres Patres. Ex B. Esaia habemus in cella seruari silentium. Apud auctorem pœnarum, caret benedictione, *Qui loquitur per cellas*: caret præfectus, qui loquentem inuentum non puni. Petrus Damiani, & Prædicatores in suorum cœnobiis cellis seruari silentium attestantur. Reprehenditur Gaufridus ab Iuone, qui non seruabat.

Esa. Abb. v. 4
S. Bas. in pœnis
n. 4. c. 33.

Supra n. 14.
Iuo ep. 208. ad
Gaufr. Abb.

- 37 Secundus locus est ambulacrum ante cubicula; quod Dormitorium nuncupatur à monachis. Veteres enim in vno loco dormiebant, idque Dormitorium dicebatur: nec tot incommodis erant expositi, quot nos; quia vestiti dormiebant. Post, vel honestatis, vel commoditatis gratia distinctum est, vt notarunt Casinenses, per parietes, in varias cellas; & adhuc retinet Dormitorii nomen, ea pars monasterii, in qua cellæ sunt, & portas habent. Erat tunc maxime necessarium silentium: iccirco in iure canonico, & ab omnibus fere Ordinibus imperatur, vt ex eorum decretis recitatis intelligitur. Nunc quamuis non nihil sit necessitas imminuta, tamen necessarium est, & à monachis, & obseruantioribus Religiosis retinetur in eo ambulacro. Nam vox facillime per ostiorum rimas in cellas intrat, & turbat auocatque legentium, orantium, & lucubrantium mentes. Idcirco nos quoque in eodem ambulacro debemus à colloquio linguam continere.

Casin. in reg.
22. S. Ben. 5. l.

- 38 Tertius locus est ante focum communem hiemis tempore in illis frigidioribus regionibus, in quibus non est vsus hypocauftorum: vbi, nisi taceatur, necessitas expellendi frigoris, vertitur facillime in otium, & voluptatem. Magistros huius documenti Casinenses habemus, & monachos Montisoliueti ex eadem schola S. Benedicti, qui inibi suos loqui vetant. Hos secuti sunt Clerici regulares ante focum silentium præcipientes, & iure: quia doctore S. Bonauentura, *Vsitatum est hosti homines ad prunas seducere. Dominum spreuit rex ioachim negauit Petrus*. Quartus locus est claustrum, præsertim qua parte Templum attingit; ne per fenestras, aut ostium vox illabatur in aures extraneorum, qui morantur in Ecclesia: tum etiam ob Ecclesiæ reuerentiam. Ita statuunt Camaldulenses, quorum cautio potest nobis quoque prodesse. Quintus locus Auctori pœnarum est Hortus. Prudenter meo iudicio extra tempus consuetæ recreationis: ne relaxatio animi à contentione studiorum (cuius gratia fit in hortum) vertatur in colloquium otiosum. Præterea ne adollescentes ex condito fugientes communem habitationem in hortum se conferant, vt remotis arbitris inter se licentius colloquantur. Sextus locus est Valerudinarium, in quo, qui non decumbunt, aroti silere debent à prandio vsque ad vespas in Ordine Prædicatorum. Rationi congruit

Casin. in e. 92.
reg. S. B. 5. 6.
Mon. Montis
ol. in c. 8 reg.
Cl. reg. p. 2. 60.
It. 67.
S. B. p. 1. spe.
p. 4 c. 6.
Camald. l. 1.
const. c. 52.
S. Basil. in pœ-
nis n. 36.

Prædic. const.
d. 1. c. 12. sex. 2.

etiam apud nos; ut ij aliquanto tempore sileant: tum ut à colloquendi labore, qui caput non leuiter fatigat, interquiescant: tum, ut sese aliquantisper recipiant, & suauiter ad Deum per suspiria, & breuium orationum iacula redire incipiant. Septimum locum maximi silentii, nominant S. Bonauentura, Canonici regulares S. Saluatoris, & Clerici regulares, eum, qui à latendo nomen traxit: vbi communis opinio est omnium, indecorum esse maxime colloqui Religiosos; atque ad hæc vsque tempora video id in Ordine nostro fuisse seruatum. Octauus locus est constraia, in qua præter alios, & iure, filieri iubent Clerici S. Pauli post Casinenses, & Cartusianos.

39 Notauerunt Veteres & quædã tempora, quibus collocutio, & clamor minime decet Religiosos; & maxime turbat sodalitium, domesticamque disciplinam: quorum temporum est à nobis quoque habenda in primis ratio. Sunt autem hæc tempora in vniuersum tria; Orationis, Studiorum & Somni: quæ quia nocturnis horis magnam anni partem fiunt; idcirco fere ab omnibus imperatur silentium toto nocturno tempore; atque à compluribus Ordinibus à completorio recitato, vsque ad primam decantatam. S. Pachomius; Cumque ad dormiendum se collocaueris: alteri non loquatur. postquam obdormieris: si post somnum nocte euigilaueris, oret. Postea. Nemo in tenebris loquatur. Quæ verba S. Fructuosus apud Smaragdum habet in sua regula. S. Isidorus; Nocte dum ad dormiendum vadunt, seu postquam quiescitur, vnus alteri nemo loquatur. Auctor pœnarum excommunicationem (regularem intellige, non Ecclesiasticam) comminatur ei, Qui inueniatur noctu priuatim cum aliquo agere; Et qui vesperi post Pater noster, inueniatur colloquens. S. Benedictus; Omni tempore silentio debent sinderi monachi, maxime tamen nocturnis horis. Thomas Cantipratanus incitat nos ad nocturnum silentium, Apum exemplo; de quibus Plinius Aristotelis interpres; Noctu quies in matutinum, donec vna excitet omnes gemino, aut triplici bombo, ut buccino aliquo. Post: Cum aduersperas in alneo strepunt minus ac minus, donec vna circumuolet, eodem quo excitauit bombo, ceu quietem capere imperans: & hoc castro-um more. Tunc repente omnes conticescunt. Huc referri possunt illi, qui Silentium imperant à dicto completorio vsque ad primam recitatam. Horum duces S. Benedictus in regula citato capite; & B. Albertus Patriarcha Ierosolymitanus in regula Carmelitarum ab Innocentio III. probata: quos secuti sunt Prædicatores, Canonici S. Saluatoris, & alii tam multi Religiosi, ut S. Thomas scriptum reliquerit, In ordine monachorum esse silentium præcipue post completorium. & Umberto, vniuersaliter apud Religiosos incipere silentium in completorio.

40 Ex dictis horum auctorum habemus duas rationes, cur tantopere commendetur, præcipuas, non communes. Prima est, quia tempus illud valde suspectum est, dicente Saluatore, Qui male agit, odit lucem. Propterea nocturnæ congressiones ad colloquendum furtiua reputantur: præsertim inter adolescentes, inter quos peculiare irrepere solent amicitia, tam vehementer à sanctis Patribus damnata. Secunda ratio, quia violatione Silentii incommodum affertur & impedimentum grauioribus actionibus, vel sanctitate, quales sunt oratio, meditatio, contemplatio, conscientia perseruatio; vel utilitate, quales elucubratio, lectio, commentatio, memoria commendatio, speculatio, quas studii nomine complectimur:

S. Bon. p. 1. spe.
p. 3. c. 6.
C. a. S. Salu. c.
13. const. §. 3.
Cler. reg. p. 2.
const. c. 7.
Casin. p. 1. con.
stit. c. 12.
Cler. S. Pauli
in off. T. oris.

S. Pach. reg.
n. 50 §. 3.

Smarag. c. 22.
S. Isid. reg. c.
13.

S. Bas. in pœn.
n. 12. 15.

S. Ben. reg. c.
42.

Th. Cantipr. l.
2. Apum. c. 13.
Pl. l. 13 c. 10.
Ar. l. 9. hist. an.
§. 40.

Alb. reg. c. 16.
Præd. const. d.
l. c. 12. r. 2.

Can. S. Salu. c.
13. const. §. 6.

8. S. Tho.
Quodl. 1. a. 20

Umb. ca. 38. in
c. 5. reg. Aug.
lo. 3. 20.

Amur: vel necessitate, qualis est somnus ac requies. Hæc omnia fere in nocturnum tempus, tamquam commodius, opportunius, & magis nostrum referuntur. Tertiam rationem equidem adijcio: quia vox, clamor, strepitus, & siquid aliud est inimicum Silentio, magis exauditur, & sensus commouet nocte, quam interdiu. Proinde molestissima est communitati regulæ huius transgressio. Nemo ignorat id esse verissimum, tum ex Aristotelis, & Plutarchi doctrina, tum ex experientia. Nam de nocte homines, & bestia silent, quod ab omni opere, strepituq; conquiescunt. Itaq; nox, & ipsa filere dicitur, & eo magis, quo plus recedit ab occasu solis. Hinc illud non male dictum: *Aut intempesta silet nox.* Et antea Sapiens de cæde primogenitorum in Aegypto facta hoc eodem tempore: *Cum enim quietum Silentium contineret omnia, & nox in suo cursu medium iter haberet.* Cum ergo cetera omnia fileant in mundo, in vrbe, in cænobio: minima quæque vox, sibilus, aut susurrus grauius aures ferit eorum, qui minus hanc turbationem expectabant: longinq; fertur quæqua versus, quam in die, strepentibus omnibus vrbis artificibus. Neque hoc loco prætereunda est Ecclesiæ sanctæ commonitio, quæ sanctioribus quibusdam temporibus atque diebus Silentium maius à Christianis omnibus exigit; vt Quadragesimæ. Quod hymnus ille declarat.

Vt amur ergo parcus

Verbis, cibus, & potibus,

Somno, iocis.

Quod si non nihil Ecclesiæ loquendi facultatem Christianis amputat: cur non Religiosis perfectionis studiosis diligentiore Silentio linguam vocemque coerceat? Pium hunc sensum habebat S. Bernardus scribens ad Religiosum: *Sed memento iuxta virum sapientem, omnia sub celo tempus habere: & tempus quidem loquendi, & tempus esse tacendi.* Quando autem suum tempus Silentium habebit, si hos etiam sacros dies quadragesimæ nostræ sibi vendicat consabulatio? Clericis regularibus S. Pauli res hæc visa est digna lege. De Silentio enim decernentes inquirunt: *Sed & certis temporibus parcus eris loquendum, puta in Quadragesima, & Aduentu.*

41 Duæ emergunt ex hoc capite dubitationes. Prima est, Num Religiosi, cum multi sunt in opere manuali occupati, vt in suendo, lauando, pinfendo, filere debeant. Asserere videntur prisci Religiosi, S. Pachomius: *Operantes nihil loquantur faculare: sed aut meditentur, quæ sancta sunt, aut certe filebunt.* Et post: *Quando farinam conspergunt aqua, & massam subigunt, nemo alteri loquatur, & quando tabulis ad furnum deportant panes, simile Silentium habebunt: tantum de psalmis, aut de scripturis aliquid meditabuntur.* Quod in regula scriptum de silentio in pane faciêdo, idem eum voce præscripsisse in monasterio Tabennensi tradit Metaphrastes. S. Basiliius agens de loquendi moderatione: *Qui in laborando sunt occupati, id facere studeant, cum quanto maiore fieri Silentio potest.* Scribit Cassianus suos, & filere, & Psalmos memoriter recensere, vt sint corde semper occupato. S. Isidorus idem sentire videtur, cum ait: *Monachi operantes meditari, aut psallere debent, vt carminis verbiq; Dei delectatione consolentur ipsum laborem; tum addit, rationi cõgruere, vt serui Dei cantent spiritualia, cum faculares opifices cantent amatoria.* Describens alio loco vitam monachorum: *Cantant, inquit, Psalmos manibus operantes, & ipsum laborem tamquam diuino celestinate consolantur.* Ab

Augu-

Arist. sect. 11.

probl. probl. 5.

& 33.

Plut. l. 8. conu.

q. 4.

Virg. l. 1. Geor.

Sap. 18. 14.

S. Bern. ep. 89.

ad. Oger.

Eccl. 3. 7.

Cong. S. Pauli

l. 2. const. c. 14.

15. 2.

S. Pach. reg.

num. 35. 65.

Metaphrastes

in Pachom.

S. Basi. epist. ad

Canon.

Cass. 2. c. 15.

S. Isid. reg. c. 5.

Idem lib. 2. de

off. Eccl. c. 15.

Augustino sumpta est vna cum verbis hæc doctrina, in libro de opere Monachorum, ubi hunc morem ratione tuetur. Cantica, inquit, diuina cætare, etiam manibus operantes facile possunt, & ipsum laborem tamquam diuino celeumate consolari. An ignoramus opifices, quibus vanitatibus, & plerumq; etiam turpitudinibus theatricarum fabularum donent coram & linguas suas, cum manus ab opere non recedant? Quid ergo impedit seruum Dei manibus operantem, in lege Domini meditari, & psallere nomini Domini Altissimi? Mihi quædam in hac re sunt certa. Primum cantum illum fuisse laudabilem in monasterijs priscorum monachorum, ubi omnes eodem tempore sportas texebant, aut aliquid simile manu faciebant in eodem loco: quia nulli cantus incommodabat: laudabilem in solitudine, & agris dum metebant: ubi à nemine exaudiebantur: nisi forte ab agricolis, cum admiratione. Sed nostris intra vrbes, & in collegijs, ubi multo plures atrenta meditatione legunt scribunt, speculantur, minime id licere semper est visum. Deinde in coquina silendum est: si enim recreationis tempore loqui non est permisum, vt docui: multo magis id alio quocunque tempore vetitum est.

Quod si in culina non est licitum, cur liceat colloqui in forno, promptuario, vestiario ceterisque; cellarijs atque officinis? Itaque in ijs quoque regula seruanda est, quæ dispensat in necessarijs: & præterea, si vtilia, & religiosa sint, quæ dicuntur, obiter & perpauca loqui concedit, vt docuimus. Postremo laudabile est responsum. P. N. Claudij; qui an. 1584. consultus de Silentio sartorum, qui totum diem sedentes suendis, & farciendis vestibus vno in loco commorantur, & multi in magnis Collegijs, non sine magna molestia propter diuturnitatem laboris, respondit: Sartores verò interdum inter se, non ita stricte (Silentium seruare debent) sed lectione pylibelli interdum recreandi. Prudenter admodum; consonat cū doctrina B. Laurentij Iustiniani, qui sic loquitur, accommodata ad nos-

B. Lau. l. de disciplina. & perf. mon. conuers. c. 21. stros mores ac tempora: In sanctis cogitationibus occupanda mens est cum corporale sit opus; vt pariter cordis, & corporis gratum Altissimo offeratur holocaustum. Quod si hoc fieri nequit, pronuncietur verbum ædificationis vel vocalis salutem non deferatur oratio, vt Dominus dupliciter laudetur. Post: Licet interdum, quamuis raro, cum communia sunt exercitia, quædam humana, & iocosa proferri verba, pro propria, aut pro fratris subleuanda fragilitate, & deprimenda tristitia. Paucorum enim est rigorem vbique seruare Silentij. Hæc Laurentius; qui tria profert remedia leuanda molestiæ: sanctas cogitationes: vocalem orationem: & aliqua verba intra religiosam honestatem iucunda ab comitate, seu eutrapeliæ virtute imperata. Quartum genus leuationis inuenit P. Claudius, spiritalis libelli auditionem; nisi forte legerit decretum Camaldulensium in hæc verba; Cum quidpiam agitur, ad quod plures conueniunt, vt puta cum sit panis, & huiusmodi, præcipiunt Patres, vt semper aliquid spirituale ibi legatur. Cassinenses item: Hortantur, quod quando sit exercitium in loco quieto, pro ædificatione legatur aliquid. Si autem exercitium fuerit in motu, fiat cum silentio; aut loquatur submissa voce, ubi occurrat loquendi necessitas. Postea sunt hæc omnia remedia complexi Carmelita S. Eliæ discalceati, qui sic statuunt: Cum verò in communi opus aliquod efficiunt, vel sileant, vel Psalmos recitent, vel etiam de diuinis verba faciant: aut denique alijs audientibus, primum aliquid vnus de libro legat: ne regula nos in silentio operari præcipientis spiritum extinguant.

Camald. l. 1. const. c. 48.

Cassin. in reg. 8. p. 2. nu. 9. Carmel. S. E. l. 1. c. 1. const. c. 11. §. 7.

42 Altera dubitatio soluenda est, Num Silentium cum hospitibus aduenientibus seruandum sit, cum excipiuntur amplexu. Nam taciturnitate charitas videtur frigescere: quæ potissimum eo tempore ardens hospiti venienti demonstranda est, ne se contemptum putet. S. Franciscus vetat in cœnobio S. Mariæ de Portiuncula cum fratribus peregrinis loqui suos S. Benedictus contra permittit solui regulam taciturnitatis, si necessitas hospitum superuenerit. Equidem puto moderationem esse seruandam (de ijs est sermo, qui non sunt hospitibus excipiendis deputati) Neque plane silendum est, quia magna charitatis, & hilaritatis significatione excipiendi sunt: neque cor est penitus per linguam, & os effundendum. Itaque strepitus, clamores, effusæ cachinnationes vitentur. Non in primo congressu decet per importunas interrogationes ab ocreatis, & puluerulentis emungere quiddam noui gestant in pectore. Hoc B. Esaias Abbas vetabat suis; Cane, inquit, ne illum de rebus inutilibus interroges; sed eum ad orationem inuita: Clerici regulares S. Pauli; Nemo se curiosè cum hospite ingerat, aut de alio collegio percunctetur. Non licet producere sermonem in refectorio, si forte itatim ad refectorem eo deducantur; quoniã Silentij locus ac tempus est in mensa. Paucis ergo, & amantissimis verbis salutetur hospes, interrogationes, quæ ad charitatis demonstrationem minime pertinent, ad recreationis tempus referuentur. Similia cauent ante Clericos regulares, Eremitæ S. Augustini; qui præterea cupiunt hospitium esse nonnihil à communi habitatione remotum, ne communitas tota turbetur hospitum aduentu. Claræuallenses monachos imitemur moderatos in aduentu S. Bernardi, de quibus hæc in eius vita. Adfuerunt fratres congregati in vnum, & mira deuotione dilectum Patrem suscipiunt. Agitur sine tumultu, cum omni grauitate lætitia. Facies quidem purior hilaritatem dissimulare non poterat, sed castigatus actionum, & locutionum modus, metas proprias non transgrediebatur, & cohibebant se affectiones ipsæ, ne quid agerent, in quo dissolutionis nota religionis maturitatem offenderet. De hospitibus secularibus, atque extraneis seruatur regula 36. communium.

43 Iam veniendū est ad sextum caput, in quo patefaciendæ sunt radices violationis regulæ; & modi, quibus violatur; illæ vt extirpētur, hi vt caneantur. Radices multæ sunt; & ex omnes vitiosæ, quas in commentario regulæ 29. Summarij demonstrabo, vel euellendas esse, vel refecandas ad linguæ moderationem comparandam. Verum hic tantum paucas quasdam attingam, quas experimētis cognoui Silentij frangendi causas esse quamproximas. Prima est vitium quoddam, quod Græci τῆς προίας vocant, quam B. Dorotheus definit esse Licentiosam quamdam libertatem tum agendi, tum loquendi; & exerceri præcipue verbo, visu, tactu. & qui eo morbo infectus est, cum facillime delabi in otiosam, & vanam locutionem. Hanc liberam, & periculosam loquendi audaciam, Agathon Abbas magno incendio comparabat; quod cum excandescit, omnes ab aspectu suo procul abigit, arborum fructus vitiat, & poma corrumpit. S. Bernardus landans in adolescente verecundiam, quæ linguam possidet, & silentij mater est, videtur illi opponere Parrhesiā, cū ait; E contra grāde vitium est inuiciorum impudentia, quæ improbo ausu, & dissolutione sua patres, & fratres conturbat. Et: Vbi lingua audax, & frons inuerecunda, quid loquatur, quid vè agat, non curat. Hoc igitur vitium omnibus spiritualibus collectis viribus elidendum est.

Chro. S. Fran.
l. 2. c. 16.

S. Ben. reg. 6.

42.

B. Es. or. 3.

Cler. reg. S. P.
Enchir. p. 4. c.
18.

Cler. reg. p. 2.
const. c. 8.
Eremit. S. Aug.
gust. P. 2. const.
c. 16.
Bern Abb. l. 2.
vita S. Bern.
c. 5.

B. Dorot. ser. 4

S. Ber. l. de ordine vite.

44 Secunda radix est Amicitia peculiaris illa detestanda, de qua alias? Hæc instigat ad silētium frangendum eos, quos beneuolentia sua suspensa illigauit. Cum enim dulcis est æqualium vsus, vt S. Bernardus docuit loco præcitato: tum verò dulcior eorum, quos non charitas, sed affectus ducit. Cognouit hanc vitiatam radicem B. Laurentius, cuius hæc sunt verba; *Secum gerunt letale venenum, & simplicium animas, valido perditionis mucrone confodiunt. Semper huiusmodi discurrunt: semper similium consortia querunt; in angulis, in latibulis silentij tempore, vt plurimum confabulari appetunt.* Et post; *Hic amor cum in corde imprudentis exortus radices mittere, ac pullulare coeperit, corporalem querit dilecti præsentiam: cum eodem cohabitare: eua eodem loqui desiderat. Sicut autem ex ipsius gaudet aspectu, ita absentia contristatur. Solus vult cū eo, quē sensualiter diligit, loqui &c.* Tertia radix est Otii: Quarta Curiositas, quæ silentio aduersantur; de quibus hic nihil addo, quod de illo disputatum est in cōmentario regulæ 44. Sumarij: de hac verò in proprio tractatu.

B. Lau. l. de di
scip. & perf.
mon. conu. ca.
22.

Th. à Iesu. p. 4
in reg. Carme.
glos. 3. de sil.

L. Sen. ep. 56.

L. omni modo.
C. de inoff. te-
stam.

45 At quot modis silentij regula violatur? Duobus modis; altero proprie humana voce; altero minus proprie, sonitu sine animata, siue inanimata rei. Silentij namque lex non modo spectat bonum singulorum, abstinentiam à peccato periculoq; peccandi, & alia cōmoda taciturni Religiosi, quæ mox enumerabo: sed etiam totius communitatis, & contubernij cōmodum illud, quod est positum in aurium quiete; quæ nulla re pulsantur, vnde mens auocari possit à cōtemplatione humanarum, ac diuinarum rerum. Placet Thomæ à Iesu interpreti regulæ Carmelitarum hæc silentij notio, vt cessationem omnem tum à locutione, tum à quolibet alio strepitu includat. Quatenus ergo silentij lex auribus fauet, & mentibus consulit fraternitatis, tum voce frangitur, tum strepitu: quia vterque sonus, & articulatus, & non articulatus per aures illapsus in animū, turbat, auocat mentem, distrahit cogitationes, eripit somnum; & illā religiosam quietem, quam in paterna domo desiderabamus, in cēnobio nos habituros sperabamus: Neq; verò id ex meo sensu pronuncio. Nam L. Seneca in Epistola quadam gloriatur se, nulla hominum uoce, nullo rerum inanimatarum strepitu à studio reuocari; diligenterq; enumerat vtriusque generis sonos: quos omnes opponit, vt contrarios atque inimicos, silentio; cum ait gloriabundus: *Peream, si est tam necessarium, quàm videtur, silentium in studia seposito.* Et post: *Ego istum fremitum, non magis curo, quàm fluctum, aut deiectum aquæ.* Senecæ quidem ferreo, uel surdo mens constabat, inter clamores tam dissonos, inter strepitus tam varios, illum singulari præditum ingenio nulla vox auocabat, non clamor, gemitus, sibilus, non acerbissima respiratio, non stridula cantio balneatoris; non insitum exclamationes, cum mercem suam quadam & insignita modulatione uendebant. Non essedæ transcurrentes, non fabri ferrarii uicinitas, non tibiæ, tubæ, cornua: non crepitus ullus, aut strepitus illi molestus erat, qui potuisset audire pausarium acerbissima voce remigibus modos datem. At alij mortales nihil horum auribus ferre queunt, quin animus abducatur; proinde silentium tum à voce, tum à strepitu studiis suis existimant necessarium: quod ille philosophus non diffitebatur. Inde ortum puto Silentiariorum officium, non infimum in Palatiis Imperatorum, quorum ministrorum munus erat curare, ne quies Principis, siue dormientis, siue commentantis, siue alia negotia tractantis,

vis, vlla ratione turbaretur. Hoc me docuit Lilius Bisciola noster in suis horis subsociis. Quod si in ædibus Principum sæculi huius, silentium ab omni strepitu quærebatur per ministros; & vero etiam fiebat, vt ex panegyrico, quem Plinius Traiano dixit, colligimus: quidni diligentius procuraretur in cœnobijs Religiosorum, quæ sunt Palatia Dei, & vbi habitatores nobilioribus commentationibus, & lucubrationibus occupantur? Iure curant id Camaldulenses, quorum hæc sunt verba.

Quoniam vero silentium non solum loquendo frangitur, sed etiam, & magis, aliquo sonitu, rumore, vel strepitu; ideo inuolabili obseruatione caveatur, ne vquam horis silentio deputatis, aliquid in cella, vel extra cellam monachi, vel conuersi in officinis quidquam operentur, quod sonitum aliquem, aut strepitum possit causare. De vtroque sono dicamus.

Cuias. l. 3. ad tit. 62. Cod. l. 5 Bisc. l. hor. sub sec. l. 2. c. 12. Pl. in Paneg. Traiani.

Camald. l. 1. c. 42.

L. Sen. ep. 56.

Iul. Nigr. ora. 1. nu. 28.

L. vn. C. de stud. liberalib. c. 6.

S Ben. c. 48. reg.

Io. Patr. Ieros. in vita Dam. c. 19 & 20. Ad reg. 28. n. 1 & seq.

46 Quin humana vox & oratio maxime omnium sonorum quietem animi meditantis perturbet, nemo dubitat. Nam maxime omnium mouet, excitat, afficit sensum aurium. L. Seneca: *Magis mihi vox auocare videtur, quam crepitus. Illa enim animum abducit, hic tantum implet aures & verberat.* Bene Seneca. Nam strepitus & sonus inanimatus, quia nihil significat, (nisi ex hominum instituto, vt signum) in auribus conquiescit; oratio vero fertur ad animum, eumque admonet rerum earum, quas significat. Præterea, vel aures ipsas articulata vox hominum mouet vehementius & acrius, quam strepitus quantuscumque: ita ut quem tonitru non excitet, vox inclamantis, vel etiam insufurrantis leniter, expergeficiat dormientem. Euenit id ob magnam sympathiam, quæ inter humanam vocem, & aures intercedit ex institutione naturæ: qui consensus tantus est, quantum esse oportebat inter instrumentum ac sensum disciplinæ; de cuius magnitudine adolescens multa disserui. Dicuntur autem hæc in disputatione de silentio, vt in primis sit nobis cordi vocem continere in locis ac temporibus silentio tributis. Ob hanc causam Theodosius & Valentinianus Imperatores in ordinando gymnasio studiisque vtriusque Romæ, iubent singulis magistris scholas singulas deputari: *Ne discipuli, inquit, sibi inuicem possint obstrepere, vel magistri: neue linguarum confusio permixta, vel vtrumque, aures quorundam, aut mentes à studio literarum auertat.* Itaque caueamus non solum ab oratione perfecta & planissime significante: sed etiam à quocumque clamore, vociferatione, cantu, sibilo, susurro. Proinde concionem, aut orationem habituri, non eam ibi meditentur, unde possint ab alijs exaudiri: canonicas preces recitantes, ita vocem moderentur, vt in finitima cubicula non irrumpat neque clamor, neque susurrus. Præmonuerat nos B. Benedictus in regula dicens: *Post sextam autem surgentes à mensa, pausent in lectis suis cum omni silentio: aut forte, qui voluerit legere, sic sibi legat, vt alium non inquietet.* Cantitare vero siue in cubiculo, siue per ambulacra fas non est, ob eandem causam; quamuis religiosa modulatio esset, & pia sententia. Nam legimus S. iohanni Damasceno nouitio id ab Instructore vitio datum; nec nisi domesticarum omnium sordium collectione atque exportatione eam culpam leuissimam esse deterfam. Videantur, quæ dicemus ad reg. xxviii.

47 Alter Silentij turbator est Sonitus quicumque, præter humanam vocem articulatam. Sunt, qui ferant sine distractione mentis; vt de se fatetur L. Seneca. Sunt, quos inexpertos perturbat; assuetos vero paullatim ne à

B b b gra.

grauissimarum quidem rerum contemplatione auocat: quod mihi assuefacto contigisse memini in stridula molendini rota Patauino collegio proxima. Sunt denique qui numquam ad huiusmodi strepitus obdurescant ob capitis infirmitatem. Quam ob rem memoria Camaldulensium monitum, & vero etiam executioni mandemus; in gratiam eorum, qui non patiuntur hos strepitus, nec non Silentij perfectissimi studio: ut omnem sonitum, strepitum, pulsumque vitemus. Non feles, non canes ad ringendum irritentur: non clauis parietibus ac tignis sine necessitate importuno tempore figantur. In hac & alia minutiora lego pœnis & edictis à priscis esse animaduersum. Nam S. Bonauentura iubet in eundo, & in sternendo lecto strepitum vitari. Non excreatio obstrepebat, non interfonabat tussis in cœnobio Casiani, tempore orationis. Apud Hieronymum: *Patre in collatione loquente, tantum Silentium fit, ut nemo alium respiceret, nemo audeat excreare.* Quo ex loco colligas, excreatione Silentium non nihil violari: quemadmodum ex Casiani testimonio, tussi: quod etiam docui, cum de Silentio in Missa ageretur. Nec pratermittendum est, quid pœnarum Lambertus ex Episcopo monachus, & martyr sanctissimus sit passus ob Silentium huius generis, casu minime voluntario violatum; turbatamque dormitorij quietem. Paucioribus rem gestam narro. Quiescentibus fratribus in communi dormitorio, surgenti Lamberto clam ad orationem, lapsus est calceus alter è manibus; qui feriens panimentum, turbauit quietem fratrum, & Abbatem excitauit. Hic nihil sciscitatus, *Quisquis, inquit, ille fuerit, cuius culpa fraternitas turbata est, pro consuetudine nostra se conferat ad Crucem.* (Erat autem Crux pœnitentiæ locus frigori expositus, similis carceri Climaci) Lambertus prompte properauit ad Crucem, tantum cilicio indutus, in nocte gelidissima, & multa glacie ac niue asperrima. Nec inde discessit, donec reuocatus est ab Abbate, qui mane facto circumspiciens ante caminum circumstantes fratres, animaduertit Episcopum non adesse. Venit splendenti facie, propinquat ad ignem, Abbas petit veniam; respondet ille: *Nihil in me peccastis, quo ego vobis condonare debeam.* Seuera monasterii disciplina: magna Lamberti virtus, nobis imitanda.

48

L. Sen. ep. 56.

Denique tria monita notari opto pro huius Silentij perfectione. Primum est, L. Senecæ iudicio, molestiorem esse sonum, qui intermittitur subinde, quàm qui continuatur. Verum id esse arbitror multorum auribus atque animis. Quo tollitur quorundam excusatio; qui quoniam strepitum intermittunt, nulli se incommodo futuros putant. Falluntur; toties excitatur quiescens, toties auocatur ab oratione, quoties ictus, & clamor iteratur. Alterum est monitum à Superioribus excipiendum; ut in domorum & collegiorum ædificatione; in officinarum collocatione, rem domesticam ita disponant, ut pistrium, macellum, lingnariam officinam, gallinarium quamlongissime poterunt ablegent à cubiculis eorum, qui studio dant operam. Quod itidem intelligendum est, de quocumque artificio, vel officio, quod sine strepitu exerceri non potest. Meminerint, *Cuidam genti hanc vnam fuisse causam urbem suam transferendi, quia fragorem Nili cadentis ferre non potuit*: Doctores atque scholaribus ius esse fabros obstrepentes à sua vicinia expellendi. Tertium monitum subditos attingit. Intelligant hi non semper pro voluntate posse à Superioribus

S. B. p. 1. spec.

p. 3. c. 6.

Cass. l. 2. c. 10.

S. Hier. ep. 22.

ad Eustoch.

Reg. 2. comm.

v. 17.

Steph. ep. Leod.

in vita S. Lab.

ep. & mart. c.

10. Sept. 17.

To. Clim. g. 3.

Id. ibid.

Glos. l. vn. C. de

jud. liber.

ribus in paruis angustisque domibus, huiusmodi strepitus amandari tam procul, quam optatur. Proinde se se ad ista omnia durent, vt adolescentes studiosos scriptionis monuit Quintilianus, quibus Silentium, secessum, & liberum animum exoptat. Quæ cum non possunt contingere, Non ideo statim, inquit, Si quid obstrepet, abijciendi codices erunt, & deplorandus dies; verum incommodis repugnandum: & hic faciendus vsus, vt omnia, quæ impediant, vincat intentio: quam si tota mente in opus direxeris, nihil eorum, quæ oculis, vel auribus incurfant, ad animum perueniet. Id à se ipsis multa obtinuerunt; quorum vnus è Stoicorum Schola sic de se, magnifice sane, loquitur: *Animum cogo sibi intentum esse, nec auocari ad externa; omnia licet foris resonent; dum intus nihil tumultus sit, dum inter se non rixentur cupiditas & timor; dum auaritia luxuriaque non diffideant; nec altera alteram vexet. Nam quid prodest totius regionis Silentium si affectus fremunt? Et alia epistola: Ecce Circensium obstrepis clamor; subita aliqua, & vniuersa voce feriuntur aures meæ; nec cogitationem meam excutunt, nec interrumpunt quidem. Fremitum patientissime fero: multæ voces, & in vnum confusæ, pro fluctu mihi sunt, aut vento siluam verberante, & ceteris sine intellectu sonantibus. B. vero Ignatius noster non Stoica duritia, sed virtute, religiosa consecutus erat, vt orans nullo quantouis strepitu obturbaretur, qui non sua culpa accidisset.*

*Panor. c. fin. de
Iud.
Iac. Menoc. l.
2. de Iud. arb.
sent. casu 137.
Quint. l. 10. s. 30*

L. Sen. ep. 56.]

Id. ep. 83.

*Rib. l. 5. vis
c. 1.*

*Ad reg. 29.
Summ.*

*Io. Stob. ser.
128. & 129.*

*S. Ephr. s. 2.
ser. Attende
tibi. c. 7.
Alb. Parad.
an. c. 31.
Prou. 25. 28.
S. Isid. Pelus. l.
1. ep. 307.
B. Petr. Dam.
ep. 39. ad De-
fid.
Pl. l. 8. c. 25.
Plut. l. de animo
industr.*

49 Explicatis causis, & modis, quibus Silentij regula frangitur, deueniendum est ad septimum caput, quo mali perniciosique fructus malarum radicum continentur. Longum esset percensere omnia mala, quæ inde pariuntur: maxima sunt, & eadem fere, quæ ex male custodita lingua nascuntur, de quibus egimus in Summario. Quæ propria sunt huius loci, possunt commodè ad duo capita reuocari. Nam vel violatori regulæ nocent; vel incommodant toti communitati. Is ergo, qui regulæ non pareat, primum exponit se se periculo uerborum otiosorum dicendorum. Etenim si Pythagoras, & alij sæculi huius Sapientes, (à quibus non dissenit S. Nazianzenus, vt est apud Stobæum) docuerunt; Tunc esse loquendum, cum melior esset sermo silentio, tacendum si secus esset: quis censeat meliorem esse sermonem silentio, quo tempore ac loco sermo lege religiosa vetatur? Numquid non erit tunc sermo malus & otiosus? Ex otiosis sermonibus S. Ephræmo teste, turpes cogitationes enascuntur. Alberto vero auctore procliuius est indidem lapsus in perniciosos; iuxta illud Salomonis: *Sicut vrbs patens, & absque murorum ambitu: ita vir, qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum. Quem locum animo versans S. Isidorus Pelusiota Cassiano scripsit: Non cohibere linguam, esse relinquere hosti portam apertam.* Lepide B. Petrus Damiani hoc tractans argumentum opinatur Silentij violatorem similem esse Crocodilo oscitanti, cui tunc hostis Hydrus (Plinius cum Plutarcho Ichneumoni tribuit has infidias) fauces ingreditur, & aluum erodit. Item ostreo sese ad solem incaute aperienti: cui primum insidiator cancer calculum iniicit, ne claudatur: deinde eius viscera depascitur. Tum concludit. *Qui (monachus) nimirum viuunt, dum sub Silentij censura concluditur: perit autem, cum ad loquendum immoderatus aperitur.* Deinde hic idem perdit tempus pretiosissimum: & omnia illa commoda & fructus, quos producit seruata regula Silentij.

50 Deinde Silentij violator incommodat toti communitati: cui quietem turbat, moleste orantibus, studentibus, filere cupientibus: ex hac turba-

*Th. Cantipr. l. 1.
c. 13. §. 2.*

*S. Hier. apol.
adu. Ruff.*

*S. Greg. Naz.
oral. 13.*

*Plin. paneg.
Traiani.*

*Guill. l. 1. vitæ
S. Bern. c. 7.*

Snpran. 12.

§ 1

*B. Laur. l. de
discipl. c. 6.
15.
Vmb. l. 2. instir.
p. 3. c. 5. par. 5.
Claud. Ag. l.
Ind. c. 8. §. 6.*

*S. Aug. in ps.
38.*

§ 2

*S. Basil. c. 71.
reg. ex vcrf.
Ruff.*

tione & molestia oritur aliqua indignatio aduersus loquaces, clamorosos, & strepitum excitantes; indignatione minuitur charitas fraterna, quæ tanti est momenti in ordine religioso. Quamobrem apte Thomas Cantipratanus flagello ranarum Aegyptiacarum similem faciebat violationem Silentij in Religiosorum cœnobio: quarum loquaces sunt simillimi, & taciturnitatis amantibus æque molesti. Similes ego dicerem hirundinibus; memor Pythagorici ænigmatis: *Hirundinem in domum non suscipiendam: id est, ex interpretatione S. Hieronymi: Carrulos & verbosos homines sub eodem tecto non habendos.* Nec leuè damnum est illud quod Ordini vniuerso infertur eorumdem culpa; bonæ scilicet existimationis imminutio. Nam Sæculares, siue externi, cum in cœnobio Religiosorum ingrediuntur: & clamores, strepitus, nociferationes audiunt; colloquentes ridentesque inter se vident Religiosos, vehementer offenduntur, cum ab eis Silentium exigant maxime proprium religiosæ professionis; & non leue argumentum concordie, vt obseruat S. Nazianzenus. Neque vero hæc disciplina domesticæ prætermisio potest eos latere: nam sonitus verborum, & aliarum rerum, se fundit ad ianuam cœnobij, & foras etiã emanat. Oportet ergo esse domum, similem templo Salomonis, cum ædificaretur: in quo strepitus nullus exauditus est, vt mox dicam. Aut certe non absimilem palatio Traiani Imperatoris; de quo hæc Plinius Religiosis imitanda; *Magna ante te, magna post te, iuxta tamen maxima quies. Tâsum ubique Silentium, tam altus pudor, vt ad paruos penates & Larem angustum, ex domo Principis, modestiæ & tranquillitatis exempla referantur.* Denique simillimam cuperem Claraualensis monasterii sub B. Bernardo: de quo vitæ auctor. *Media die mediæ noctis Silentium à superuenientibus inueniebatur; præter laborum sonitus, vel si Fratres in laudibus Dei occuparentur. Porro Silentij ipsius ordo & fama tantam etiam apud sæculares homines superuenientes sui faciebat reuerentiam, vt & ipsi non dicam praua, vel otiosa sed aliquid etiam, quod ad rem non attineret, ibi loqui vererentur.* Faciunt huc, quæ de cœnobio Tabennæ diximus.

Expeditis incommodis, faciamus gradum ad caput octauum complectens fructus religiosi Silentij, & obseruata regulæ commoda: in quibus percensendis ordine progrediar. Primus fructus salutaris est Vitatio peccatorum linguæ. Magistri spirituales ac religiosæ vitæ fere omnes hunc fructum gigni putant à Silentio. Tres tantum profero, ne sim nimis. B. Laurentius linguæ peccatis enumeratis, *Omnia, inquit, sola taciturnitatis censura vitari.* Antiquior Vmbertus idem docet, cum ait, *Silentio linguam, quasi bestiam crudelem & indomabilem teneri inclusam: claudi os, unde flamma infernalis erumpit: malitiam denique suffocari.* P. N. Claudius subscribit: cuius sunt hæc verba grauissima: *Vix credi potest, quantum hæc disciplina Silentij conferat, siue ad vitandas innumeras maculas, quas ex inordinata locutione contrahimus; siue ad libertatem quamdam, quæ sensualitatem nutrit, coercendam.* Ab Augustino doctrina hæc fluxit; qui de periculis linguæ disserens: *Cōtrahæc, inquit, optimum remedium est Silentium.*

Secundus fructus est, Emendatio vitiorum linguæ. Nam silendo nulli prodeunt actus, qui vitia corroborent: & ipsi mali habitus frequentatione actuum destituti debilitantur & pereunt. Notus Basilio fructus, qui necessariam taciturnitatem existimat, vsquequo vitia, si qua illa sunt, lin-

guæ,

guæ, vel sermonum temeritas refecetur. Hanc ob causam Magistri strictiorem Silentij censuram imperant ijs, quos emendare percipiunt; quod inter illos facit P.N. Claudius ijs, qui modum exceſſerint in loquendo, ut plenius dicetur in adiumento quarto. Salutare hunc fructum agnovit quoque S. Hieronymus in regula monachorum, cum scripsit: *Male dicam linguam indictum Silentium emendat.* Quem locum Vmbertus allegat, & approbat.

S. Hier. reg.
mon. 5. de ab-
stin phil.
Vmb. l. 2. instit.
p. 3. 6. 5. part. 5

53 Tertius fructus est, spiritualis linguæ disciplina. Vitijs elutis per Silentium, loqui discimus, non quovis modo, sed spirituali. Debemus hanc considerationem Richardo Victorino, qui explicans ea verba Cantici, *Sicut vitta coccinea labia tua*; docet vitta, quæ constringit ac ligat, linguæ loquendique custodiam ac disciplinam significari; coccineo colore charitatem. Tum observat quosdam modeste loqui ex bona natura: alios verba moderari ex naturali prudentia; sed sponsam dulce loqui, quod est Deo gratissimum, non solum naturali moderatione, humana sapientia, atque prudentia; sed etiam & multo magis, instinctu charitatis; proinde verba ipsius spiritualia esse ac diuina. Religiosum quoque Silentium vitta coccinea est, quia verum est, non simulatum; non humanum, sed diuinum: propterea imperatum à charitate Dei. Veri enim Silentij signum ex Alberto est, cum quis tacet, non propter erubescendum, ne confundatur coram alijs; sed virtutis amore: quod cognoscitur si tacet, etiam tum, cum eius verba cupide expectantur. At virtutum omnium actus charitas imperat. Quare silentium verum religiosum est etiam coccinctum charitatis; & cum linguam loqui docet, non nisi spiritualiter loqui docet, quod est sancte ac de diuinis loqui. B. Laurentius ad stipulatur; qui *Taciturnitatem bene loquendi principium esse* affirmat: & probat in B. Maria Virgine, & Apostolis, qui optime ac sanctissime locuti sunt post Silentium. Illa enim cecinit mirabile canticum, *Magnificat*; hi vero Mundum prædicatione converterunt ad Deum. Huc accedit doctrina SS. Patrum hortantium nos ad tacendi disciplinam addiscendam, ut loquendi doctrinam habeamus. E quorum numero S. Gregorius. *Ille loqui veraciter novit, qui prius bene tacere didicerit.* Legantur quæ dicam postea de adiumentis.

Rich. Victor. in
c. 19. cant. 4.

Alb. c. 31. Pa-
rad. anima.

B. Laur. l. de di-
scipl. & c. 6. 15.

S. Greg. hom. 2
in Ezech.
Infra n. 57. 69
& 70.

54 Quartus fructus respicit interiorem hominem, virtutumque omnium cumulum & quasi pancarpium charitatis auro respersum; quod paucis explicari non licet. Dicatur Fabrica, seu Cultus interioris hominis, quem non multo post adumbrabo. Interea legatur huius fructus descriptio tradita à B. Petro Damiani verbis sequentibus. *Dum strepitus humani cessat alloqui, construitur in te per silentium, templum Spiritus sancti.* Hinc est quod de Israelitici templi constructione sacra testatur historia, quia malleus, & securis, & omne ferramentum non sunt audita in domo Domini, cum edificaretur. Templum quippe Dei per silentium crescit; quia cum mens humana præ exteriora se verba non fundit, in sublime fastigium spiritualis edificij structa consurgit: tantoque subcreſcens in altiora sus tollitur, quanto per silentij custodiam circumclusa, sese extrinsecus fundere prohibetur. Custos enim iustitiæ silentium. Et per Ieremiam dicitur: *Bonum est prestolari cum silentio salutare Domini.* Bonum est viro, cum portaverit iugum ab adolescentia sua: sedebit solitarius & tacebit, quia leuabit se super se. Solitarius plane dum tacet se eleuat super se: quia mens humana, dum intra silentij claustra vn-

B. Petr. Damia-
ni ep. 130. ad
Agn. Imperat.
3. Reg. 6. 7.

Is. 32. 37.
Thren. 3. 26.

dique

dique circumcluditur, in superiora sublimis erigitur, ad Deum per celeste desiderium rapitur, & in amore eius, per ardorem Spiritus inflammatur: & tamquam fons viuus dum per verborum circulos fluere hinc inde non sinitur, undis excrefcenribus in altiora cumulat. Templum ergo tui pectoris nunc per silentium crescat, virtutum spiritalium tamquam celestium lapidum in te structura consurgat, ubi supernus ille spiritus, quem totis visceribus diligis, velut in thalamo suo, delectabiliter requiescat. Alloquitur Petrus Imperatricem; quid dixisset viro religioso, cui silentium conuenit ex professione?

55

Io. Stob. ser.

126. & seqq.

Th. Cantipr. l.

2. Ap. c. 14. §. 3.

Plut. l. de Cu-

rios.

Laer. l. 8. in Py-

thag.

Agell. l. 1. c. 9.

Iul. Nigr. orat.

19. n. 4. & seqq.

S. Naz. orat. 1.

in Iulian.

Ioseph. l. 3. adu.

Apion.

Orig. l. 1. adu.

Celsum.

S. Ambr. l. 3.

ep. 20.

Clem. Alex. l.

1. Strom.

56

Idē. l. 5. Strom.

S. Hier. apol.

adu. Ruff.

Cic. dial. de

Seneck.

S. Ambr. l. 3.

ep. 20.

Phil. de liber.

viri probi.

Ser. l. 3. Triar.

c. 4 §. 1. 31.

57

S. Ambr. l. 1. de

offic. c. 10.

Iam succedunt octo incitamenta nono capite comprehensa, quibus impelluntur ad amandum, retinendumque silentium per regulæ obseruationem. Primum habet Philosophorum dicta & facta, qui virtutis gratia silentium prædicabant, præcipiebant, obseruabant more propemodum Religiosorum. Mitto quæ in silentij commendationem collegerunt ex philosophis Ioannes Stobæus, & Thomas Cantipratanus. Pythagoræ vnus quinquennale silentium, quod alumnis suis, quos educabat, indixerat, nemini ignotum propono. Nemo scriptor bonus est, qui non prodat & probet; quales sunt Plutarchus, Laertius, & Agellius ex prophanis. Id ergo non solum doctrinæ causâ imperabat, vt scilicet magistro docenti crederent, & plus meditarentur, quàm loquerentur; quod alibi me in adolescentia pluribus docuisse memini; sed etiam virtutis gratia, nimirum vt vitarentur contentiones, linguæ vitia cohiberentur, secreto seruando consuefcereht, & sermonis moderationem silendo condiscerent, vt loquitur Nazianzenus. Id tribus è coniecturis colligo. Primum ex eo, quòd communis opinio est, Pythagoram ex institutis ac doctrina Iudæorum quibuscum versatus est, multa in suam philosophiam transtulisse, Docēt hoc Iosephus ex Hermippo disputans aduersus Apionem; Origenes ex Numenio & Hermippo refutans errores Celsi; S. Ambrosius ad Irenæum scribens. Quod fieret multo verisimilius, si duxisset genus à populo Iudæorum, vt refert ex aliorum opinione S. Ambrosius; vel certe, vt tradit Clemens Alexandrinus, si fuisset circumciscus, quò particeps foret mysteriorum Iudaicæ legis.

Secunda coniectura ex eo, quòd multa Pythagoræ dogmata diuinæ legi maxime congrua sunt, vt patet in aureis carminibus, & symbolis, quæ circumferuntur: quæque referunt & explicant, non modo prophani scriptores Diogenes, Plutarchus, & similes; sed etiam sacri, Clemens Alexandrinus, S. Hieronymus & alii. Et conuenit præsertim cum lege Dei, quòd luxuriem, & voluptatis amorem damnabat, virtutesque omnes laudabat, immortalitatem animorum defendebat; & post eum discipuli eius apud Ciceronem. Adde quod S. Ambrosius post Philonem tradit prohibitos à Pythagora discipulos, communem populo atque vſitatam ingredi viam. Itaque probabilissima est opinio Nicolai Serarii nostri, nò solum à Iudæis, sed etià à Iudæorum perfectioribus ac religiosioribus, hoc est ab Essenis sua dogmata & silentium hausisse, quod ad perfectiores pertinebat.

Tertia & postrema coniectura est ex eo, quòd sancti Patres hoc Pythagoricum silentium collaudant Christianis, ac Religiosis proponunt in exemplum. S. Ambrosius: Pythagoras, qui legiur Socrate antiquior prophetam secutus David, legem silentij suis acuit. Et alio loco putat imitatione David insti-

instituisse sectam, ut discipuli sui quinquennio non loquentes, tanto silentio loqui discerent. Vnde colligas ex hoc quoque, Ambrosio infudisse opinionem, arcana Iudæorum patuisse Pythagoræ. Nec dissentit S. Hieronymus explicans illud Ecclesiasticis: *Tempus tacendi, & tempus loquendi*; Pythagoricos reor, quorum disciplina est tacere per quinquennium, & postea eruditos loqui. hinc originem sui traxisse decreti. Discamus itaque & nos prius non loqui, ut postea ad loquendum ora referemus, S. Damasceni nouitii magister præscribens ei religiosum silentium, hæc addit; *Nam hoc scio non nostrorum duntaxat philosophorum esse præceptum. Nam & Pythagoras ille Samius, discipulis nuper addiscenda philosophiæ suæ mysteria admissis, multorum annorum silentium imperauit.* S. Bernardus adhortans iuniores ad perdiscendam tacendi disciplinam: *Pythagoras quippe legem dedit silentij discipulis suis, ut tacentes per quinquennium loqui discerent; & tu non vis tacere, cui virtus silentij propria est?*

Idem ostendit. 2. in ps. 118.

Ecclesiasticus. 7. S. Hier. in c. 5. Ecclesiasticus.

Io. Patr. Jerof. vita Damasc. c. 27.

S. Bern. l. de ord. vitæ.

§ 8 Secundum incitamentum est exemplum Sanctorum, qui non modo humano more, sed etiam in miraculum usque siluerunt. Quos propono partim ut admiremur, partim ut imitemur in eis illum silentij gradum, qui proprius est regulæ nostræ. S. Thomas Aquinas ex observantia Silentij, *Bos mutus*, in scholis dictus est. S. Romualdus iam senex per septennium inclusus in Sytria inuiolabiliter siluit. Theodosius in Prato spiritali quinque & triginta annos egit in solitudine, semper post biduum comedens, iugiter silentium seruans, neque ad aliquem loquens. Ceterum si loqui voluisset, signo potius, quam verbo utebatur. In regula monacharum, quæ dicitur S. Hieronymi: *Plures me reperisse non ambigo, qui per septennium nullum prorsus verbum homini alteri emisserant, scientes quod non in commotione Dominus.* S. Andronicus cum S. Athanasia vxore sub habitu virili pariter monastico; nec illi cognita de facie, tum in longissima Ierosolymitana peregrinatione; tum in eadem cella duodecim annos Athanasie rogatu penitus silentium obseruauit. De monachis B. Dominici Loricati Petrus Damiani; *Tenebant autem per totam hebdomadam districta censura silentium; quod utique Dominica die post vesperam cibumque soluantes, habebant loquendi inuicem usque ad completionis officium libertatem.* In hoc ipso commentario sparsa inuenies alia probatissimorum virorum exempla: plura inuenies apud Marcum Marullum; Henticum Gran, Petrum de Natalibus & alios, qui ea studiose collegerunt.

Laur. Sur. vita S. Th. Aqu. Dam. in vita S. Romual. Io. Euir. in Prato. c. 67. S. Hier. reg. monacha. c. 22. Matth. Rader in virid. in eorum vita.

B. Petr. Dam. in vita S. Dom. Loricati. Infra. n. 60. 70 Marul. l. 4. c. 6 Petr. de Natal. l. 1. c. 38.

§ 9 Tertiū incitamentum est exemplum Saluatoris nostri, qui est Religiosorum quoque perfectissima norma. Duobus temporibus maxime siluit, primum ante prædicationem, deinde tempore passionis. De priore tempore multa S. Bernardus tractans illa verba, *Ipsū audite. Ecce Domine Iesu, vel iam nunc loquere. Quousque siles? quousque dissimulas? Diu tacuisti & valde diu: vel iam nunc loquendi licentiam habes à Patre.* Postea: *O humilitas virtus Christi, quantum confundis superbiam nostræ vanitatis? Parum aliquid scio, vel magis scire mihi videor: & iam silere non possum; impudenter me, & imprudenter ingerens & ostentans promptulus ad loquendum, velox ad docendum, tardus ad audiendum. Et Christus cum tanto tempore silebat, cum seipsum abscondebat, numquid inanem gloriam metuebat?* Post alia concludit; *Tacebat ore, sed instruebat opere, & quod postea docuit verbo, iam clamabat exemplo.* De posterioris temporis silentio prædixit Isaias: *Et non aperuit os suum, sicut omnis ad occisionem ducitur: & quasi*

S. Bern. serm. 2 de Epiphani. Luc. 9. 35.

Is. 53. 7.

agnus

Alf. 8. 35. agnus coram tondente se obmutescet, & non aperiet os suum. Prophetiam hanc
S. Cyrill. Alex. de Salvatore est interpretatus Philippus in colloquio cum Aethiope
l. 12. in Io. c. 2. eunucho Candacis Reginae. A Cyrillo Alexandrino, & communiter in-
Clim. gr. 11. telligitur de silentio coram Praefide; in quod Climachus, in silentii fructi-
 bus enumerandis immerfus, attollens oculos exclamauit: *Iesu silentium*
admirationi & reuerentiae Pilato fuit. Nos inducturus ad amorem taciturni-
Alb. c. 21. tatis Albertus offert hoc Christi factum, qui de impositione criminum
parad. an. se noluit excusare; nec per responsionem mortem suam voluit differre.
Vmb. l. 2. instit. Vmbertus quoque ad Religiosorum institutionem utitur hoc ipso exem-
p. 3. c. 5. part. 5. plo, quod vere aptissimum est; quia tacuit, ubi loqui non erat necesse.

60 Quartum incitamentum habet miracula, per quae Deus placere sibi &
Th. Cantipr. l. 1. approbare silentium declarauit. Narrat Thomas Cantipratanus de mo-
2. Ap. c. 14. §. 4. nacho S. Benedicti in Brabantia, qui dictus est Radulphus Tacens, quod
 sexdecim annorum spatio, ne syllabam quidem pronunciauerit. Excita-
 to incendio: videns humanum auxilium non valere, ad diuinum recurrit;
 & post orationem in silentio linguam diu mutam in haec verba laxauit.
Stes ignis hac hora, flamma penitus conquiescat. Mira res; protinus paruit, ex-
 tinctus est ignis: atque haec virtus silentio tributa est. In speculo historia
 li, & in vita S. Odonis Abbatis Cluniacensis scribitur de duobus mona-
 chis Cluniacensibus, qui capti à militibus quibusdam ferocibus ac bar-
 baris noctu silentij tempore, vexati, ligati silentium retinuerunt. Postea,
 nondum orationibus expletis, superuenit Dux eorum, intelligens eos
 loqui noluisse, irruit eques in eos infesto conto, mortis metum incuries
 militibus ceteris spectatoribus applaudentibus. Illi constantes animo &
 corpore perstiterunt amore studioque sanctae regulae obseruandae. Cum-
 que ille barbarus magis appropinquaret, phaleratus equus, cui infide-
 bat, in obliquum resiliuit, sessorem in terram strauit, & collisit: febris se-
 cuta est letalis: miserunt sortes, ut vnus pro duce necaretur, quae in viros
 Dei numquam ceciderunt. Itaque obstupescences, liberos dimiserunt.
 Ecce quomodo Deus custodit accuratos silentij custodes. Plura miracu-
 la obseruabit in Ecclesiastica historia lector eius studiosus.

61 Quintum incitamentum est sacra Scriptura, quae silentium commen-
Is. 32. 37. dat. Est locus celeberrimus Isaiae; *Et erit opus iustitiae pax, & cultus iustitiae*
S. Hier. in c. 32. Isa. *silentium.* Communiter locus intelligitur de bonis futuris in Ecclesia tem-
Heft. Pint. in c. 32. Is. pore publicati Euangelij, quo tempore coletur iustitia, vnde oritur pax,
 & silentium. Quæri potest quid sit hoc silentium. LXX. interpretes le-
 gunt; *Obtinebit iustitia requiem* ἀνάπαυσις, ideo Græci interpretes nihil de
 silentio. S. Hieronymus nostram lectionem agnoscens, Silentium expo-
 nit, *Fidei breuitatem*, quae multiloquio Iudæorum opponitur. Hector Pin-
 tus, qui iustitiam ciuilem intelligit, ex qua pax oriri solet: Silentium in-
 terpretatur, taciturnitatem à querelis, & silentium iudiciale, quia ubi est
 magna iustitia, nullus est clamor oppressorum à iudicibus, aut ab aliis.
 Quare nihil videtur locus facere ad silentium regulare. Verum hoc te-
 stimonium non modo à Cantipratano, & eo recentioribus, aut aquali-
 bus in commendationem silentij profertur; sed & ab antiquioribus, quas
Cantipr. l. 2. Ap. c. 43. §. 1. B. Petrus Damiani, cuius verba descripsi supra. Præmonuerat nos
Supra n. 54. B. Benedictus in regula dicens: *Post sextam autem surgentes à mensa, pausens*
S. Ben. c. 48. *in lectis suis cum omni silentio: aut forte, qui voluerit legere sic sibi legat, ut alium non*
reg.

inquietet. S. Bernardus, qui ad Ogerium Canonicum regularem, sic loquitur eum locum expendens: *Ad hunc ergo iustitia cultum, ad hanc omnium virtutum matrem, custodem, ne penitus videar negare quod petisti, & te, & quicumque tui similes proficere cupiunt in virtutibus invito & prouoco: etsi non verbo doctrinae, certe mei silentij exemplo, ut vel silendo doceam te silere, qui loquendo compellis me docere, quod nescio.* S. Gregorius Papa; cuius hæc sunt: *Hinc Esaias ait, Cultus iustitiae silentium; videlicet indicans, quia mentis iustitia desolatur, quando ab immoderata locutione non paratur.* Confirmatur doctrina Gregorij ex ijs doctoribus, qui putant, probabiliter sane, loqui prophetam de iustitia iustificante animam & hominem interiorem, (ut Glossa, Dionysius Cartusianus, & Adamus) ex qua oritur pax conscientiae, ex pace requies, atque etiam silentium, ex Glossa, in prosperis cauendo à verbis iactatoriis: in aduersis à murmuratorijs. Et Dionysius interpretatus silentium cordis & oris, subdit hæc memorabilia verba: *Hoc videmus in claustralibus præcipue adimpleri, qui in obseruatione silentij cultum iustitiae statuunt: & fractionem silentij grandem iustitiae praeuocationem existimant.* S. Bonaventura multo ante Dionysium, existimans per Silentium necessarium Religioso, cordis & corporis pacem conservari, sic interpretatur Isaia dictum: *Tanta virtutis est Silentium, quod in homine conservat Dei iustitiam, & inter proximos pacem nutrit & custodit.*

S. Bern. ep. 89.
ad Ogerium.

S. Greg. l. 7.
mor. c. 17. al. c. 24.
Glossa, Dionys.
& Adam. in
Isa. 32.

S. Bon. 2. l. de
perf. vit. c. 4.

62 Secundum testimonium Scripturae est in Canticis: *Sicut vitta coccinea labia tua, & eloquium tuum dulce.* Sicut fragmen mali punici, ita genae tuae. Probat Martinus Delrio noster ex antiquis scriptoribus consueuisse feminas capillos constringere resticulo, plurimum, purpureo: quod vitta dicebatur. Tali vittae dicit labia similia sponse, quia nec nimis depressa, nec nimis huiusmodi; coccinea quia rosea, seu corallina: & denique valde decora; unde fluit eloquium dulce, ratione suavis pronuntiationis. Psellus: *Tu vero per funiculum silentij dotem accipe; tum gratia taciturnitatis sic excellis, inquit, ut nihil superfluum, nihil absurdum excidat à labijs tuis.* Tropologice de anima Ricardus, ut dixi, apud quem Vitta coccinea est silentium cum charitate; ornare solet etiam caput, hoc est partem animae superiorem; manat eloquium dulce: nam cor repletum spiritualibus delicijs per silentium, foras eructat verbum bonum dulcedinis spiritualis, consolationis, instructionis, admonitionis, correptionis. In malo punico Theodoretus tempestiuam taciturnitatem agnoscit. Rupertus vero religiosum silentium, significatum olim per mala punica vestis sacerdotalis in medio tintinnabulorum posita: quia hæc virtus gratiosa esse solet oculis intuentium; praesertim si, ut monet S. Vincentius, hilaritas vultus Silentium comitetur & condit. Et interdum suo silentio non minus aedificat, quam sermo praedicationis. Laudatur igitur anima, quae discernere nouit tum tempus loquendi ex charitate, tum tacendi ex religione, iuxta Ecclesiasticis pronuntiatum, *Tempus tacendi & tempus loquendi*: de quo nonnulla dicta sunt, & alia postea dicentur.

Cant. 4. 3.

Mart. Delr. in
cant. 4. vers. 3.

Psell. cant. 4.
Ric. Victor. c.
19. expos. in
cant.

Theodor. cant.
4.
Ex. 28. 34.
Rupert. l. 3.
com. in cant. 4.
S. Vinc. l. de vi
ta spir. c. 2.
Eccl. 3. 7.

63 Sextum incitamentum est ab exemplo animalium, quod contemni non debet, quando sacra Scriptura solet eo uti. Mittit enim nos gratia discendi ad formicam, ciconiam, turturem, hirundinem, miluum, & apud LXX. etiam ad apem. Aues quantumuis canorae & vocales, certo tamen tem-

Prou. 6. 6.
Ierem. 8. 7.
Prou. 6. iuxta
LXX.

Plut. l. de soler.
animal.

Alb. 5. 31. pa-
rad anima.

Vmb l. 2 instit.

p 3.6.8. part. 8.

S. Bon. in vita.

S. Franc. c. 12.

Flori. Bibliot.

inuita S. Sam

for epis. c. 9.

S. Ambr. l. 3.

de virgin.

Th. Cantor l.

2. Архив. С. 13.

64

Cloud. Aquan.

Имѣхъ. Сирсх. е. 3

69.

Ovid. l. 1.

47307.

65

12.3.19.21

To Seal Co.

Ind. Vines in

L. 13. C. 9. de Cim

Dei.

Eccles. 3. 7.

pore statisque horis silent: vt cicada manē; vt lusciniæ meridie: Non ta-
 ceat Religiosus horis à regula definitis? Anseres è Cilicia volâtes turma-
 tim, Taurum montem transitori, formidine Aquilarum illic degentiū,
 quas experiri solent infestas, ore lapidem capiunt grandem, quemadmo-
 dum Plutarchus tradit; os oburant, & garrulitatem clangoremque sui
 cohibent, tantisper dum periculum præteruehantur. Religiosus, vt tot
 pericula vitet, quot indicauimus, non ore capiet silentij lapidem, vt
 traditur Agatho lapidem verum ore triennium inclusum tenuisse?
 Hirundines nidificantes in oppido Aluiano, & magnis garrutibus per-
 strepentes, S. Francisci concionem audituros populos impediabant. Is
 imperat illis silentium, donec verbum Dei compleatur: & protinus pa-
 rent, quemadmodum scripsit S. Bonauentura. Marinis quoque Anseribus
 monasterio garritu molestiam intolerabilem inferentibus, S. Samson
 Episcopus & confessor, in claustrum tamquam in carcerem imperio co-
 actis, & per integram noctem retentis, discessum ac silentium indixit.
 Refert item S. Ambrosius frequentem sermonem fuisse suo tempore,
 cum plurima ranarum murmura religiosæ auribus plebis obstreperent,
 sacerdotem Dei præcepisse, vt conticerent, ac reuerentiam sacræ defer-
 rent orationi; tunc subito circumfusus strepitus quieuisse. *Silent igitur pa-
 ludes*, ait Ambrosius, *homines non silebunt*? Silent hirundines, dixerim
 ego, silent anseres, silent ranæ iussu seniorum: non silebunt, religiosi
 iussu Maiorum? Denique Apum examina, quæ sunt vmbra quædam
 cœnobiorum religiosorum, vt libris duobus probat Cantipratanus, ha-
 bent, vt diximus, in sua disciplina silentium, idque observant perfectis-
 sime: par est vt Religiosi minime patiantur se turpiter à bestiola rationis
 experte superari.

Septimum incitamentum est Facilitas seruandi silentium in nostra Societate. Proposuit id nobis P. N. Claudius hoc argumento; quòd tam multæ sunt, & tanto ordine sibi succedentes nostræ occupationes tum domesticæ, tum externæ cum proximis; vt exceptis temporibus recreationis, perexiguum tempus silentii seruandi restet; vel certe qui loqui vult, necessario tempus occupationibus iniunctis ac muneribus destinatum detrahat. *Quo grauiore, inquit, censura & animaduersione digna maiorque lingua incontinentia ea videtur, quæ post tot occupationes, & post stata recreationum interualla, vel modicum abstinere nequit a verbis non necessarijs.* Accedit mitiorem esse regulam nostram, quàm multorum aliorum Ordinum; quò fit garrulorum illa excusatio nihil valeat: *Nitimur in vetitum.* Nec enim locutio plane vetatur, vt probatum est hac disputatione tota, cū domesticis; & sæpe necessaria est cum extraneis magis, quàm vellemus.

Octauum incitamentum est ratio naturalis: quæ dictat aliquod esse tempus loquendi, & aliud tacendi. Philosophi ipsi id cognouerunt. Xenocrates apud Stobæum, singulis negotiis, diei partes assignans, silentio quoque suam partem dabat. Aeschines Socraticus dicebat, se à Socrate, non solum loqui, sed etiam silere didicisse. Harpocratem philosophum, qui rebus omnibus silentium anteponebat, tamquam Deum Græci coluerunt: eumque digito labra comprimenter fingebant. Quântum cordi esset Pythagoræ, legistis. Corroborat hanc rationem naturalem

ralem, Salomonis locus de tempore duplici tacendi & loquendi, numquam satis laudatus. Ad hoc incitamentum referre placet quam paucissimis, decem rationes colendi silentii quas fusius explicat Turrecremata, qui patet omnibus. Prima, quia vitantur peccata, quæ à loquacitate oriuntur. 2. Vitantur scandala dissensionum, & pericula, in quæ loquaces incurrunt. 3. Quia conuenit statui discipulorum silentio, quales sunt Religiosi, qui exercentur assidue in schola virtutum. 4. Facit ad hominis perfectionem, in quo philosophi ipsi aliquod requirebant silentium. 5. Operatur ad veritatem Religionis, quæ sine silentij ratione aliqua, vana reputatur. 6. Roborat hominem, cum portam obstruit hostibus. 7. Adiuuat pacem Societatis, quæ in claustris maxime necessaria est. 8. Præparat ad contemplationem & colloquutionem cum Deo. 9. Conseruat feruorem deuotionis. 10. Signum est sapientis, & argumentum prudentis viri. Ex his rationibus aliquot explicata sunt à me: nonnullæ in fructibus continentur; reliquæ sunt assidua meditatione dignissimæ.

66 Decimum & postremum caput complectetur adiumenta, quibus silentij virtutem comparare, & conseruare possimus. Primum est, consideratio frequens & attenta incitamentorum, quæ proposui; tum etiam fructuum silentij, & damnorum, quæ oriuntur è regulæ violatione. Spectabat hoc P. N. Claudius, cum Superioribus præcipiebat, vt exhortationes efficaces haberent de fructibus silentij, & de incommodis vitij, contrarij. Sperabat enim fore, vt è cognitione commodorum accenderemur ad hanc virtutem complectendam: è commemoratione incommodorum à garrulitate renouaremur. Exposui supra fructus quosdam seruati silentij; & mala quædam violati: sed fortasse breuius, quàm res tanta postulare. Idcirco fructus alios hic cursim, indicatis fontibus & auctoribus demonstrabo: quos, qui meditatione mandere atque exprimere voluerit, succum vtilitatis ac suauitatis multum educet. Damna facile intelligentur ex fructibus contrarijs. Climacus præter ea, quæ retulimus inter laudes silentij, sic loquitur. *Studiosus silentij appropriat Deo, ipsique iugiter in abdito cordis assistens, illustratur ab eo.* Thalassius: *Mentem purificat & perspicaciorem reddit.* Custodit cor, ex S. Francisco. *Calefacit cor amore Dei: ex magistro Damasceni, & Laurentio Justiniano.* Componit cor distractum; conscientiam serenitatem inducit; & ad recipiendam diuinam gratiam, habilem facit mentem, ex Alberto. Diuino eloquio præparat auditum, conseruat feruorem deuotionis, ex Umberto. Contemplationem adiuuat, ex Thoma Cantipratano. Petrus Sutor ex Ordine Cartusiano multa coacervat. *Pax est mentis & puritas: conscientie tranquillitas: non Deus, non proximus, non ipse silentij custos offenditur: facile conscientia discutitur: brevis confessio exigitur, ad rem diuinam promptius acceditur.* Ioannes Trithemius: *Hominem interiore confortat, & ad dona celestia concupiscenda excitat.* Idiota: *Mentem purificat extinguit, vel reprimat pestem loquacitatis, cogit celestia meditari.* Io. de Indagine: *per silentium animus prohibetur exire foras, & intus ire compellitur: seipsum bene intueri & considerare; & in spiritualibus exercitijs proficere.* Tot igitur, tamque grauium virorum, & in spiritali ac religiosa vita exercitatorum auctoritate, quis nostrum non commoueat ad

Turrecr. tr. 57
in c. 6. reg. 6.
Bem.

P. Cl. Aq. instr.
super. c. 3. §. 2.

Clim. gr. 11.
Supra n. 15.
Thalass. Hec.
1. n. 66.

S. Bon. c. 5. vita
S. Franc.

Io. Ierosol. vita
Damasc. c. 17.

Laur. de disc.
mon. conu. c. 15

Alb. c. 31. par.
anima.

Umb. l. 2. instit.
p. 3. c. 5. part. 5.

Cantipr. l. 2. §.
apud c. 14. Sur.

l. 2. de vita Car.
tus. tr. 4. c. 8.

Trith. in c. 4.
reg. S. Be. §. 28.

Idiota l. 2. de
vita & morib.

relig. c. 18.
Io. de Indag. l.

1. de perf. ord.
Cartus. c. 24.

degustandos, per observationem regulæ, tam multos, tamque varios ac
suaves fructus religiosi silentij?

67

Supra n. 43.

Et seqq.

Io. Enir. in præ-

106. 187.

L. Sen. ep. 105.

Secundum adiumentum est extirpatio malarum radicum Parrhesiæ, priuatæ amicitia, otij, & curiositatis, de quibus egimus. Nam elisa radice, rami, frondes, ac fructus pereunt. Ac potissimum Curiositas euellenda est, monitu Ioannis Abbatis ex Cyzico; Qui, inquit, continere vult linguam, obstruat aures, ne multa audiat. Vere ita est. Quæ per aures in caput infunduntur: lingua cupit effundere. Clausis igitur auribus, & coercita curiositate audiendi, cognoscendique noua, lingua sine difficultate silebit. A nobis est L. Seneca cum ait: *Est quedam dulcedo sermonis: quæ irrepit & blanditur, & non aliter quàm ebrietas, aut amor, secreta producit. Nemo, quod audierit, tacebit.*

68

S. Basil. ep. ad
Canonicam.B. Alb. patr. in
reg. Carm. c. 16Carm. S. Eliæ
p. 1. const. c. 11.
§. 3.S. Bern. serm. 3.
de Aduen.Idem tr. de in-
ter. domo c. 30.

Petr. Sup. l. 2.

de vita Cart.

tr. 4. c. 8.

Hugo Victor.

l. 2. de an. c. 12.

Supra n. 14.

Cler. reg. S.

Pauli l. 1. const.

c. 14.

Tertium adiumentum est, firmum decretum mentis de petenda facultate loquendi, cum loquendi non magna necessitas occurrerit. Sic enim procliuuitas illa garriendi cohibebitur; ubi intelliget animus ad Superiorem esse veniendum. Posteaquàm ergo cupiditas illa incitata, fuerit cohibita, satis erit adire Superiorem pro facultate petenda tum, cum regula non eam concedit. Quæ facultatis petitio & necessaria est, & à fundatoribus Ordinū præscripta. S. Basilianus ex antiquis inter præcepta vitæ religiosæ: *Non debere cuiquam, qui intra monasterium ingressus sit, libere potestatem permitti ad fratrem quempiam accedendi, alloquendi ve. priusquam quibus totius fratrum Societatis regenda delatum negotium sit, diligenter ejus animaduertent, utrum hoc fieri placeat Deo, & an in communem rem sit.* B. Albertus in regula data Carmelitis: *tenuimus ut ab hora vespertina usque in horam tertiam sequentis diei. Silentium teneatis; nisi fore necessitas, vel causa rationabilis, aut licentia Prioris silentium interrumpat.* Innocentius III. regulam probans retraxit silentium ex tertia ad primam diuinam, & fustulit tres causas soluendi silentij, quasi vellent seuerius observari. Proinde Discalceati S. Eliæ, qui regulam ad amussim seruant, nihil penitus loqui permittunt suos ante Primam decantatam: postea vero non nisi de expressa Superioris venia loqui concedunt ex professo, siue cum alio Religioso, siue cum seculari. Monachis S. Bernardi ne vnum quidem verbum dicere fas erat absque licentia, ut ipse tradit dilucide in sermone tertio de Aduentu. Tum in libello de interiore domo sub sua persona sic monachum tepidum loquentem ac poenitentem inducit: *Cum pro aliqua necessitate licentiam loquendi alicui habui, locutus sum non solum de necessarijs, verum etiam de non necessarijs: & de his, quæ ad me non pertinebant: & de quibus licentiam non habeam.* Cartusianis facultatem non habentibus minime licet, nisi forte pauca eaque necessaria loqui. Hugo Victorinus in formula quadam confessionis priorum erratorum, hæc habet: *Licentiam loquendi, vel aliquid facienti sæpe nimia importunitate, vel calliditate à prælatis meis extorsi.* Prædicatores & Minores, qui utriusque sunt vitæ mixtæ, licentiam specialem requirunt, Quibus in locis ac temporibus, quibusve de rebus, petendum est superne ex eorum recitatis verbis. Congregatio clericorum regularium, quæ S. Pauli nomine decoratur, cum loca & tempora quadam nominatim designasset seruandi silentij, Quibus, inquit, locis & horis, siquid dicto opus sit, petenda erit facultas. Nec dubito, quin omnes alij ordi-

Ordines obseruantia studiores eandem licentiam petendam præcipiant. Ducit me in hanc opinionem Turrecremata, qui hortans regulares ad petendam licentiam colloquendi sic scribit; *Qui nesciente aut nolente Prelato, portam oris ad loquendum aperit, postquam clauem ei tradidit, fractor templi spiritualis esse videtur, & quasi fur, faciendo clauem contra clauem.*

Turrecr. iv. 29.
in c. 7. reg. S.
Ben.

69 Quartum adiamentum est per aliquod tempus cohibere sese plane a loquendo, in aliquo loco, aut tempore, aut cum aliquo, qui solet esse causa, vel occasio soluendi silentij; idque totum ex iudicio Patris spiritualis. Inuit S. Basilus; ubi interroganti, num æquam sit in vniuersum vbiq; silentium seruare, respondet: *Necessarium est perpetuum silentium quousque in eo, & a vitio petulantia in dicendo sanentur, & in otio discere potuerint, quando, quid, & quo modo loqui oporteat.* Astipulatur S. Nazianzenus, cuius illa sunt: *Modum sermonis ac silentij per sermonem quari: Sermonem tacemus, ut quæ loqui opus sit, discamus.* Post S. Gregorium Petrus Damiani monet eadem. *Assuescat, inquit, lingua sub taciturnitatis se cohibere censura: & tacendo discat, quod loquendo postmodum grauitur proferat; ne si nunc districtum negligit custodire silentium, loquendi postmodum nequeat frenare pruritus.* Significat idem S. Vincentius cum ait: *Et ut melius restringat linguam, penitus non loquatur, nisi interrogatus: interrogatus dico de re necessaria & utili; nam inutilem questionem silentium debet soluere.* Spectat huc monitum Superioribus traditum a P. N. Claudio ad obseruationem silentij: *Ut ijs, qui loquendi modum excedunt, hanc pœnam iniungant, ut a communi recreatione abstineant.* Non longe ab hoc præcepto S. Hieronymus, interpretans illud Ecclesiasticis, *Tempus tacendi &c.* *Discamus itaque & nos prius non loqui, ut postea ad loquendum orare seremus: sileamus certo tempore, ut ad præceptoris eloquia pendeamus.* Nihil nobis videatur rectum esse, nisi quod discimus, ut post multum silentium de discipulis efficiamur magistri. Quo ex loco Salomonis, quia tacendi tempus anteponitur temporis loquendi, S. Gregorii Romanus & Nyssenus, Olympiodorus, Hugo Victorinus atque alij colligunt, per silentium tempore tacendi perdisci a nobis, quod postea per sermonem tempore loquendi, proferatur. Quod etiam Pythagoras spectauit, ut docuimus ex S. Gregorio Nazianzeno: & vero etiam B. Ennodius, qui loquens de philosophia nihil dicendi, tradit veteres, ut loquerentur melius, in præsentia nil locutos; & illam silentij curam, nutricem fuisse sermonis.

S. Basil. reg. breu. esp. 28.

S. Greg. Naz. ep. 94. 96.
Petr. Dam. ep. 114. ad Mar.

S. Vinc. tr. de vita spir. c. 2.

Cl. Aquan. Instruct. super. c. 3. §. 9.
S. Hier. in c. 3. Eccles.

S. Greg. hom. 11. in Ezech.
S. Greg. Nyss. hom. 8. in Eccl. Olymp. in c. 3.
Eccl. Hugo in Hist. Nou. c. 16.
Supra n. 55.
B. Ennod. l. 8. ep. 3. Adessala.

Theodor. relig. hist. c. 22.
Pallad. hist. Lat. §. 50.
Vita patr. p. 1. §. de Theona
S. Ber. l. de pass. c. 27.
S. Naz. tr. in Silent. quadr. Ieiunij.

70 Hoc autem monitum in praxim deductum fuit a sanctis viris. Thalsius apud Theodoretum, cum linguam sciret esse lubricam, adhuc adolescens hoc sibi constituit silentium, mansitque longissimo tempore, cum nemine quidquam loquens. Eadem mente gestauit Agatho lapidem ore triennium: & Theona triginta totos annos siluit, ut obseruauit alicubi sanctus Bernardus. Præclarissimum est exemplum S. Gregorii Nazianzeni, qui in se ipso monitum hoc executus est per integram Quadragesimam penitus tacens. Cuius rei rationem ipse reddit his verbis. *Tum denique piorum virorum præscriptis obtemperans, labra mea quasi pectulo quodam obdidi: cuius facti mei si causam quaeris; idcirco a sermone prorsus abstinni, ut sermonibus meis moderari discam.* Postea: *Nam qui res paruas*

asse-

assequitur; non satis certus est, an magna quoque, etiam si impense cupiat, assecutus sit. At qui in maioribus rebus superior existit, perspicuum est sane, eum minores quoque, si ita libeat, egregie confecturum. Atque hæc mihi causa fuit, cur sermonis vim omnino constringerem: sic enim fore speravi, ut non iam ex ore meo sermo immodicus exundet. Habes lector ex aureis Theologi verbis monitum hoc summo viro cognitum, probatum, vsitatum: sed virorum spiritualium consilio; quod equidem monui, ne quis nimio feruore actus, & veterum illorum Agathonis, Theonæ, Thalassii & aliorum illis similitum exemplo permotus, silentij rationem aliquam ineat, quæ sit ab Instituto nostro nimis aliena. Pertinere huc videtur silentium S. Arnulphi Suefisionensis ex monacho Episcopi, qui annos tres, & menses sex tacuit perpetuo. Quo fit, ut philosophia minime inuideamus suos taciturnitatis professores. Sanctissimos viros habemus è nobiliore schola. Sibi habeat illa Pythagoræ discipulos; sibi Apollonium Tyanenum, qui, quod tacere nesciret, sibi quinquennale Pythagoræ silentium indixit pertinaciter adeo, ut Imperatori interroganti non voce, sed scripto responderet. Nos magistrorum nostrorum spiritualium ductu Sanctum Gregorium Nazianzenum, & alios eiusdem optimæ notæ sequemur; qui maiore prudentia, melioremque ob finem diu siluerunt.

Laur. Sur. in
vita c. 8. 15.
Aug.

Philos. l. 1. de
vita Apollon.
c. 11.

71
Prædic. const.
d. 1. c. 12. rex. 2.

Laur. Sur. in
vita c. 6. 15.
Aug.

Clim. gr. 4.

Gennad. Catal.
vir. illustr. in
Seuero.

Clim. gr. 4.

Quintum adiumentum est pro silentij violatione in examine particulari deprehensa, pœnam aliquam publicam à Superiore flagitare. Prædicatorum est hoc monitum, qui ita statuunt; *Fratres in capitulo de silentio se accusent, sicut de alijs culpis; & Priorum arbitrio puniantur. Si quis tamen inter duo capitula sepius silentium fregerit, in uno prandio sedeat in terra. Vel certe feram is non modo æquo animo, sed etiam læto pœnam à Superiore impositam non petentibus; præsertim si sit ipsa pœna, silentium. Cuius virtutis nobile nobis præbuit exemplum S. Arnulphus, quem nominavi: de quo Lisiardus Episcopus: Quodam die in conuentu fratrum quippiam prolocuturus, non potuit more Francorum exacte verbum exprimere: Dixit ergo ei Abbas, ut ad horam sileret, ne utilitas causæ differretur. Quod silentij mandatum ille corde simplici, & veræ obedientiæ zelo per menses aliquot obseruauit, donec à fratribus nuntiatum est Abbati. Qui cognouit ex eo causam diuturni silentij fuisse, quod ipse eum tacere iussisset: & admirans in eo renouatam Pauli simplicitatem, præcepit ut ædificationis causa fratribus interdum mutua colloctionis officium exhiberet. Grauior fuit illa pœna, cuius meminit Climacus his verbis ad nostram eruditionem. Ad orationem plerumque stantibus nobis, animaduertit Pater sanctus quosdam inuicem colloquentes: quos ante fores Ecclesiæ per septem dies stare iussit, ut cunctis intrantibus & exeuntibus prosternerentur siue clerici, siue presbyteri fuissent. Seuerus Sulpitius pœnam sibi ipse imposuit: de quo Gennadius; Hic in senectute sua à Pelagiano deceptus, & agnoscens loquacitatis culpam, silentium usque ad mortem tenuit, ut peccatum, quod loquendo contraxerat, tacendo penitus emendaret. His igitur fratres carissimi monitis atque exemplis proficiamus in adeptione sancti silentij; memores illorum eiusdem Climaci verborum. Dum sub magistri manus sumus, silentio supremo, ignorantiam semper prætendentes, nos ipsos assuefaciamus. Vir enim tacitus philosophiæ filius plurimam scientiam semper possidet. Quibus*

bus addatur grauissima doctissimi viri Gersonis sententia, quæ sic habet. Religionum fundatores considerantes multiplex in linguæ vitio pendere animæ periculum, sanxerunt prouidissime pro summo remedio, ut

Gers. t. 2. in
resp. ad 4. quæst.
q. 1. concl. 3.

ge pro loco & tempore suis sequacibus silentium: certas pœnas in robur suarum sanctionum contra transgressores adijcientes. Et clarum est experientia docente, quod ubi hæc censura silentij seruatur arctius, ibi Religio viget laudabilius, & perfectius. Hæc

Gerson,

